ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 9.1.2013
COM(2012) 795 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 2020

Επιστροφή του επιχειρηματικού πνεύματος στην Ευρώπη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Η πρόκλησή μας – Περισσότεροι επιχειρηματίες στην Ευρώπη 3

2. Πυλώνας Δράσης 1 – Επιχειρηματική εκπαίδευση και κατάρτιση για τη στήριξη της ανάπτυξης και της δημιουργίας επιχειρήσεων 6

2.1. Νέες βάσεις: αυξημένη επικράτηση και βελτίωση της ποιότητας της επιχειρηματικής μάθησης. 6

2.2. …και νέα σύνορα: τριτοβάθμια εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα 7

3. Πυλώνας Δράσης 2 – Δημιουργία περιβάλλοντος εντός του οποίου οι επιχειρηματίες θα μπορούν να ακμάσουν και να αναπτυχθούν 9

3.1. Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση 9

3.2. Στήριξη νέων επιχειρήσεων σε κρίσιμα στάδια του κύκλου ζωής τους και παροχή βοήθειας για την ανάπτυξή τους 11

3.3. Αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών στην ψηφιακή εποχή 15

3.4. Ευκολότερες μεταβιβάσεις επιχειρήσεων 18

3.5. Μετατροπή της αποτυχίας σε επιτυχία: παροχή δεύτερης ευκαιρίας σε μη δόλιους πτωχεύσαντες 20

3.6. Κανονιστικός φόρτος: σαφέστεροι και απλούστεροι κανόνες 21

4. Πυλώνας Δράσης 3 – Πρότυπα προς μίμηση και προσέγγιση ειδικών ομάδων 25

4.1. Νέες αντιλήψεις: επιχειρηματίες ως πρότυπα προς μίμηση 25

4.2. Νέοι ορίζοντες: προσέγγιση γυναικών, ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας, μεταναστών, ανέργων, νέων 26

4.2.1. Γυναίκες 26

4.2.2. Άτομα μεγαλύτερης ηλικίας 28

4.2.3. Μετανάστες επιχειρηματίες 29

4.2.4. Άνεργοι, ιδίως νέοι 30

5. Συμπεράσματα 32

Παράρτημα: Πρόγραμμα δράσης για την επιχειρηματικότητα 2020 - επιστροφή του επιχειρηματικού πνεύματος στην Ευρώπη 33

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 2020

Επιστροφή του επιχειρηματικού πνεύματος στην Ευρώπη

Από το 2008 η Ευρώπη βιώνει τις επιπτώσεις της σοβαρότερης οικονομικής κρίσης που γνώρισε τα τελευταία 50 χρόνια: για πρώτη φορά υπάρχουν στην Ευρώπη περισσότεροι από 25 εκατ. άνεργοι και, στα περισσότερα κράτη μέλη, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) δεν έχουν καταφέρει ακόμα να επανέλθουν στα επίπεδά τους πριν από την κρίση.

Πριν από την οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση που διανύουμε η ευρωπαϊκή οικονομία ήταν αντιμέτωπη με διαρθρωτικές προκλήσεις για την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξή της, καθώς και με εμπόδια στην επιχειρηματικότητά της. Αν και πολλά από αυτά τα προβλήματα εξακολουθούν να υπάρχουν, η κρίση αποτέλεσε επίσης καταλύτη τομών και αναδιαρθρώσεων σε βάθος. Η παγκόσμια οικονομία έχει επίσης αλλάξει κατά την τελευταία δεκαετία. Η ταχέως αυξανόμενη ζήτηση και παραγωγή στις παγκόσμιες αγορές άσκησε πιέσεις στην προμήθεια πόρων και ενέργειας, με αποτέλεσμα τη μεταβολή των δομών κόστους στις ευρωπαϊκές εταιρείες, πολλές από τις οποίες εξαρτώνται από τις εισαγωγές των προμηθειών αυτών.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» ανταποκρίνεται στις μεταβολές αυτές θέτοντας τα θεμέλια για τη μελλοντική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα, οι οποίες θα είναι έξυπνες, βιώσιμες και χωρίς αποκλεισμούς και θα αντιμετωπίσουν τις πρωταρχικές προκλήσεις της κοινωνίας μας. Η διόρθωση των παρελθόντων προβλημάτων και η δρομολόγηση μιας πιο βιώσιμης ανάπτυξης για την ΕΕ στο μέλλον αποτελεί κοινή ευθύνη των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Αναγνωρίζοντας ότι οι οικονομίες μας είναι στενά συνυφασμένες, η ΕΕ αναδιαμορφώνει την οικονομική της διακυβέρνηση, έτσι ώστε να εξασφαλίσει καλύτερες πολιτικές απαντήσεις στις τρέχουσες και τις μελλοντικές προκλήσεις.

Για να επανέλθει η Ευρώπη στην οικονομική ανάπτυξη και σε υψηλότερα επίπεδα απασχόλησης, χρειάζεται περισσότερους επιχειρηματίες. Σε συνέχεια της ανασκόπησης της πρωτοβουλίας «Small Business Act» του Απριλίου 2011 και της ανακοίνωσης για τη βιομηχανική πολιτική, η οποία εκδόθηκε τον περασμένο Οκτώβριο, το προτεινόμενο πρόγραμμα δράσης σκιαγραφεί ένα ανανεωμένο όραμα και μια σειρά δράσεων που απευθύνονται τόσο στην ΕΕ όσο και στα κράτη μέλη, με σκοπό να υποστηριχτεί η επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη. Βασίζεται σε τρεις πυλώνες: την ανάπτυξη της επιχειρηματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τη δημιουργία του κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, τη δημιουργία προτύπων προς μίμηση και την προσέγγιση ειδικών ομάδων.

1. Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΜΑΣ – ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί ισχυρή κινητήρια δύναμη της οικονομικής ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης[1]: δημιουργεί νέες εταιρείες και θέσεις

[1] Για το δυναμικό της επιχειρηματικότητας όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης βλ. την Ανακοίνωση της Επιτροπής «Στοχεύοντας σε μια ανάκαμψη με άφθονες θέσεις απασχόλησης», 18.4.2012, COM(2012) 173 τελικό.

απασχόλησης, ανοίγει νέες αγορές, και προωθεί νέες δεξιότητες και ικανότητες. Κατά συνέπεια, στον τομέα της βιομηχανίας για παράδειγμα, κατέχει ιδιαίτερη σημασία για την ταχεία ανάπτυξη των έξι αναδυόμενων κλάδων ανάπτυξης που αναφέρονται στην επικαιροποίηση της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τη βιομηχανική πολιτική[2]. Η επιχειρηματικότητα καθιστά τις οικονομίες **πιο ανταγωνιστικές** και καινοτόμες και παίζει βασικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων των διαφόρων ευρωπαϊκών τομεακών πολιτικών[3]. Η εμπορευματοποίηση νέων ιδεών βελτιώνει την παραγωγικότητα και δημιουργεί πλούτο. Χωρίς τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης από νέες εταιρείες, η μέση καθαρή αύξηση της απασχόλησης θα είναι αρνητική[4]. **Οι νέες εταιρείες**, ιδίως οι ΜΜΕ, **αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή νέας απασχόλησης:** δημιουργούν περισσότερες από 4 εκατ. νέες θέσεις απασχόλησης κάθε χρόνο στην Ευρώπη[5]. Παρ' όλα αυτά, ο κινητήρας αγκομαχά να κινήσει το αμάξωμα αυτής της ανάκαμψης: από το 2004, **το ποσοστό των ατόμων που προτιμούν την αυτοαπασχόληση από τη μισθωτή εργασία υποχώρησε** σε 23 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ[6]. Παρότι τρία χρόνια πριν η αυτοαπασχόληση ήταν η πρώτη επιλογή του 45% των Ευρωπαίων, σήμερα **το ποσοστό αυτό έχει μειωθεί στο 37%**[7]. Αντιθέτως, στις ΗΠΑ και στην Κίνα η ίδια αναλογία είναι σημαντικά υψηλότερη: 51% και 56% αντίστοιχα. Επιπλέον, όταν **ιδρύονται νέες επιχειρήσεις, αναπτύσσονται βραδύτερα**[8] **στην ΕΕ** από ό,τι στις ΗΠΑ ή στις αναδυόμενες χώρες, και **λιγότερες από αυτές συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία των μεγαλύτερων εταιρειών του κόσμου**[9].

Το επίπεδο της επιχειρηματικότητας και η φύση της παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών και, κατά συνέπεια, ποικίλοι είναι και οι λόγοι της διστακτικότητας στην ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Ορισμένα κράτη μέλη με υψηλότερο επίπεδο επιχειρηματικότητας τα καταφέρνουν λιγότερο καλά από ό,τι άλλα να βοηθήσουν νέες και μικρές επιχειρήσεις να αναπτυχθούν. Σε γενικές γραμμές **οι επίδοξοι επιχειρηματίες στην Ευρώπη αντιμετωπίζουν ένα δυσχερές περιβάλλον:** η εκπαίδευση δεν προσφέρει τη σωστή βάση για μια επιχειρηματική σταδιοδρομία, η πρόσβαση σε πιστώσεις και αγορές είναι δύσκολη, η μεταβίβαση επιχειρήσεων είναι δύσκολη, υπάρχει φόβος για την επιβολή κατασταλτικών κυρώσεων σε περίπτωση αποτυχίας και επικρατούν επαχθείς διοικητικές διαδικασίες. Η ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2013 έδωσε πρόσφατα έμφαση στην ανάγκη βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, προκειμένου να αυξηθεί η

---

2 Στην ανακοίνωση COM(2012) 582 τελικό του Οκτωβρίου 2012 εντοπίζονται οι εξής κλάδοι: οι προηγμένες τεχνολογίες μεταποίησης για καθαρή παραγωγή, τα βιοπροϊόντα, η βιώσιμη βιομηχανική πολιτική, κατασκευές και πρώτες ύλες, τα καθαρά οχήματα και τα ευφυή δίκτυα.

3 Για παράδειγμα, «Γαλάζια ανάπτυξη ευκαιρίες για βιώσιμη ανάπτυξη στους τομείς της θάλασσας και της ναυτιλίας» - COM(2012) 494 τελικό

4 Ίδρυμα Kauffman «Business Dynamics Statistics Briefing: Jobs created from business start-ups in the United States» (Στατιστική ενημέρωση σχετικά με τη δυναμική των επιχειρήσεων: θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν από νεοσύστατες επιχειρήσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες) http://www.kauffman.org/uploadedFiles/BDS_Jobs_Created_011209b.pdf

5 Υπολογισμός της Επιτροπής βάσει στοιχείων της Eurostat (2009).

6 Οι χώρες στις οποίες αυξήθηκε η προτίμηση για την αυτοαπασχόληση μεταξύ του 2004 και του 2012 ήταν η Τσεχική Δημοκρατία (από 30% σε 34%), η Λετονία (από 42% σε 49%), η Λιθουανία (από 52% σε 58%) και η Σλοβακία (από 30% σε 33%). http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/eurobarometer/index_en.htm

7 Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο της Επιτροπής της ΕΕ αριθ. 354 «Επιχειρηματικότητα»

8 Albert Bravo-Biosca «The dynamics of Europe's industrial structure and the growth of innovative firms» (Η δυναμική της βιομηχανικής δομής της Ευρώπης και η ανάπτυξη καινοτόμων εταιρειών) Διάσκεψη του ΚΚΕρ, Σεβίλλη, Οκτώβριος 2011.

9 Κατά εντυπωσιακό τρόπο, οι εταιρικοί κολοσσοί της Ευρώπης περιλαμβάνουν μόλις 12 εταιρείες που ιδρύθηκαν το δεύτερο ήμισυ του 20ού αιώνα, έναντι 51 στις ΗΠΑ και 46 στις αναδυόμενες χώρες. από αυτές, μόλις τρεις δημιουργήθηκαν μετά το 1975 στην Ευρώπη, σε σύγκριση με 26 στις ΗΠΑ και 21 στις αναδυόμενες αγορές. T Philippon, N Veron, Bruegel Policy Brief 2008/1.

ανταγωνιστικότητα των οικονομιών της ΕΕ. Επιπλέον, **τα μέτρα στήριξης των ΜΜΕ παραμένουν ασύμμετρα**, καθώς ένας μεγάλος αριθμός κρατών μελών της ΕΕ εξακολουθούν να μην λαμβάνουν υπόψη τα χαρακτηριστικά των μικρών επιχειρήσεων[10], ιδίως των πολύ μικρών επιχειρήσεων, κατά τον σχεδιασμό της νομοθεσίας ή να μην διευκολύνουν τους μη δόλιους πτωχεύσαντες επιχειρηματίες που επιθυμούν μια δεύτερη ευκαιρία[11].

Όχι μόνον το περιβάλλον είναι δυσχερές, αλλά επικρατεί και μια ευρέως διαδεδομένη **νοοτροπία εξαιτίας της οποίας οι επιχειρηματικές απόπειρες δεν αναγνωρίζονται ή δεν ανταμείβονται επαρκώς** και οι πετυχημένοι επιχειρηματίες δεν προβάλλονται ως πρότυπα προς μίμηση που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης και εισόδημα. Για να καταστεί η επιχειρηματικότητα η κινητήρια δύναμη ανάπτυξης της οικονομίας μας **η Ευρώπη χρειάζεται ενδελεχή, μακρόπνοη πολιτισμική αλλαγή**.

Δεδομένης της τρέχουσας οικονομικής κρίσης και του νέου μηχανισμού οικονομικής διακυβέρνησης, η παρούσα ανακοίνωση αναπτύσσει περαιτέρω και επισημαίνει μέτρα στους τομείς στους οποίους εντοπίστηκε συνεχής ανάγκη για βελτιώσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο από την Ανασκόπηση της πρωτοβουλίας «Small Business Act»[12] της Επιτροπής.

Κάθε ΜΜΕ είναι διαφορετική: ανάλογα με το μέγεθος, το πεδίο δραστηριότητας και τη νομική μορφή της απαιτείται η κατάλληλη μέριμνα από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής[13]. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται εξίσου στα ελεύθερα επαγγέλματα και τους μεμονωμένους επιχειρηματίες που επίσης συνεισφέρουν σημαντικά στην οικονομία της ΕΕ[14]. **Η αρχή της «προτεραιότητας στις μικρές επιχειρήσεις» πρέπει να καταστεί η λυδία λίθος των ευρωπαϊκών και των εθνικών πολιτικών.**
Πρέπει να καταβάλλουμε προσπάθειες προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι ο ρόλος του επιχειρηματία αποτελεί ελκυστική προοπτική για τους Ευρωπαίους. Εδώ περιλαμβάνονται και οι επιχειρηματίες της κοινωνικής οικονομίας των οποίων το δυναμικό συχνά υποτιμάται[15]. Οι εν λόγω επιχειρηματίες δημιουργούν βιώσιμες θέσεις απασχόλησης και έχουν επιδείξει ισχυρότερη ανθεκτικότητα στην κρίση από τη γενική οικονομία. Οι επιχειρηματίες του κοινωνικού τομέα είναι καινοτόμοι, προωθούν την κοινωνική ενσωμάτωση και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής ΕΕ 2020.
Η παρούσα κατάσταση μπορεί να αλλάξει μόνο με **θαρραλέα και συντονισμένη δράση από όλες τις διοικήσεις σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο**.

Το παρόν πρόγραμμα δράσης αποτελεί σχέδιο στρατηγικής για την ανάληψη αποφασιστικής κοινής δράσης, προκειμένου να αξιοποιηθεί το ευρωπαϊκό επιχειρηματικό δυναμικό, να αρθούν τα υφιστάμενα εμπόδια και να αλλάξει ριζικά η νοοτροπία της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη. Σκοπός του είναι να διευκολύνει τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και να

---

10 Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής: «Μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την προώθηση της μικροπίστωσης» COM(2007)0708 τελικό (εκδόθηκε στις 20/12/2007).

11 «Business Dynamics: Start-ups, Business Transfers and Bankruptcy» (Επιχειρηματική δυναμική: Νεοσύστατες εταιρείες, μεταβιβάσεις επιχειρήσεων και χρεωκοπία) http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/business_dynamics_final_report_en.pdf

12 Ανασκόπηση της πρωτοβουλίας «Small Business Act» για την Ευρώπη COM(2011) 78 τελικό (εκδόθηκε στις 23/02/2011).

13 Βλέπε παραπάνω

14 Οδηγία 2005/36/ΕΚ: «Εφόσον υπόκεινται σε νομοθετική ρύθμιση, … τα ελεύθερα επαγγέλματα, … είναι, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, τα επαγγέλματα που ασκούν με βάση σχετικά επαγγελματικά προσόντα σε προσωπική, υπεύθυνη και επαγγελματικά ανεξάρτητη βάση, όσοι παρέχουν διανοητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες εννοιολογικού σχεδιασμού, προς το συμφέρον του πελάτη και του κοινού.»

15 COM(2011)682 τελικό (εκδόθηκε στις 25/102011) «Οικοδόμηση ενός οικοσυστήματος για την προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων στο επίκεντρο της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής καινοτομίας». Η κοινωνική επιχείρηση αποτελεί φορέα της κοινωνικής οικονομίας ο κύριος στόχος του οποίου είναι ο κοινωνικός αντίκτυπος και όχι η κερδοφορία των ιδιοκτητών ή των μετόχων της.

δημιουργήσει συνθήκες που θα υποστηρίζουν περισσότερο τους υπάρχοντες επιχειρηματίες, ώστε να ακμάσουν και να αναπτυχθούν.

Προτείνει τρεις τομείς άμεσης παρέμβασης:

1. Επιχειρηματική εκπαίδευση και κατάρτιση για τη στήριξη της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης

2. Ενδυνάμωση του πλαισίου των προϋποθέσεων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρηματίες μέσω της άρσης των υφιστάμενων διαρθρωτικών φραγμών και της στήριξής τους σε κρίσιμα στάδια του κύκλου της επιχείρησης

3. Ενδυνάμωση της νοοτροπίας της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη: γαλούχηση της νέας γενιάς επιχειρηματιών.

2. ΠΥΛΩΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 1 – ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

2.1. Νέες βάσεις: αυξημένη επικράτηση και βελτίωση της ποιότητας της επιχειρηματικής μάθησης…

Η επένδυση στην επιχειρηματική εκπαίδευση αποτελεί μια από τις επενδύσεις με τη μεγαλύτερη απόδοση που μπορεί να κάνει η Ευρώπη. Διάφορες μελέτες δείχνουν ότι το 15%-20% των μαθητών που συμμετέχουν σε πρόγραμμα μικροεπιχειρηματικότητας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα ξεκινήσουν αργότερα τη δική τους εταιρεία, ποσοστό που είναι περίπου τριπλάσιο έως πενταπλάσιο σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό[16]. Ανεξαρτήτως αν προχωρήσουν στην ίδρυση εταιρειών ή κοινωνικών επιχειρήσεων, οι νέοι που επωφελούνται από την επιχειρηματική μάθηση, αναπτύσσουν **επιχειρηματική γνώση** και **βασικές δεξιότητες και συμπεριφορές,** μεταξύ άλλων **δημιουργικότητα**, **πρωτοβουλία**, **επιμονή**, **ομαδική εργασία**, **κατανόηση του κινδύνου** και **αίσθηση ευθύνης**. Ακριβώς αυτή είναι η επιχειρηματική νοοτροπία που βοηθάει τους επιχειρηματίες να **μετατρέπουν ιδέες σε δράση** και επίσης αυξάνει σημαντικά την απασχολησιμότητα.

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί βασική ικανότητα στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο[17], και δράση στην πρόσφατη ανακοίνωση «Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης» της Επιτροπής[18]. Ο ρόλος της επιχειρηματικότητας ως εργαλείου για τη βελτίωση του επιπέδου απασχολησιμότητας επισημαίνεται και στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2013[19]. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει επιτυχώς εθνικές στρατηγικές για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα ή έχουν καταστήσει την επιχειρηματική μάθηση υποχρεωτικό μέρος των προγραμμάτων σπουδών. Χρειάζονται και άλλες προσπάθειες. Η εκπαίδευση θα πρέπει να υλοποιείται μέσω **πρακτικών εμπειρικών μαθησιακών προτύπων** και εμπειρίας **ενεργών επιχειρηματιών**. Χρειάζονται καθορισμένα αποτελέσματα της επιχειρηματικής μάθησης για

---

16 C. Jenner, «Business and Education: Powerful Social Innovation Partners» (Επιχειρηματική δραστηριότητα και εκπαίδευση: ισχυροί εταίροι για την κοινωνική καινοτομία), Stanford Social Innovation Review (Επιθεώρηση Κοινωνικής Καινοτομίας του Στάνφορντ) (27 Αυγούστου 2012).

17 Η σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης.

18 COM (2012) 669 http://ec.europa.eu/education/news/rethinking_en.htm

19 Βλ. σελ. 11, Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης COM(2012) 750 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_en.pdf

όλους τους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να εισαχθούν αποτελεσματικές μεθοδολογίες επιχειρηματικής μάθησης στην τάξη.

Πρακτικές επιχειρηματικές εμπειρίες μπορούν επίσης να αποκτηθούν εκτός του τομέα της εκπαίδευσης. Οι νέοι θα πρέπει να ενθαρρύνονται να αναπτύσσουν επιχειρηματικές δεξιότητες μέσω της άτυπης και της ανεπίσημης εκπαίδευσης, όπως ο εθελοντισμός. Τέτοιου είδους εμπειρίες θα πρέπει να επικυρώνονται και να αναγνωρίζονται, σύμφωνα με την προτεινόμενη σύσταση της Επιτροπής στον συγκεκριμένο τομέα[20].

Οι συμπράξεις με επιχειρήσεις μπορούν να διασφαλίσουν ότι τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι συναφή με τις πραγματικές συνθήκες. Η ανάληψη πρωτοβουλιών, όπως είναι η ΕΕΚ[21]-Επιχειρηματικό φόρουμ και οι τομεακές συμμαχίες δεξιοτήτων[22], παρέχουν διόδους για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα πρέπει να ενθαρρύνονται να γίνουν περισσότερο επιχειρηματικά στην ευρύτερη προσέγγισή τους. Έτσι, θα εξασφαλιστεί ότι αναπτύσσουν και βιώνουν μία νοοτροπία επιχειρηματικότητας και καινοτομίας μέσω της αποστολής τους, του ηγετικού ρόλου τους, της συμμετοχής ενδιαφερόμενων φορέων, των προγραμμάτων σπουδών και των μαθησιακών αποτελεσμάτων τους.

2.2. …και νέα σύνορα: τριτοβάθμια εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα

Ο ρόλος της ανώτατης εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα υπερβαίνει κατά πολύ την παροχή γνώσης στους σπουδάζοντες, έτσι ώστε να συμμετάσχουν σε οικοσυστήματα, εταιρικές σχέσεις και βιομηχανικές συμμαχίες. Καθώς οι επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας και υψηλού ρυθμού ανάπτυξης καθίστανται όλο και περισσότερο το επίκεντρο των κρατικών πολιτικών για την επιχειρηματικότητα , τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης αποτελούν ενεργή συνιστώσα των πολιτικών για την καινοτομία που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη και η ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας (ΕΙΤ) υπήρξε πρωτοπόρο στην ανάδειξη του ρόλου της επιχειρηματικότητας ως βασικού καταλύτη της καινοτομίας σε ενωσιακό επίπεδο και συνδράμει στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ εκπαίδευσης και καινοτομίας στον τομέα της βιομηχανίας. Έχουν ήδη δημιουργηθεί ορισμένες νεοσύστατες επιχειρήσεις από τις Κοινότητες Γνώσης και Καινοτομίας (ΚΓΚ) του ΕΙΤ. Τα προγράμματα του ΕΙΤ διασφαλίζουν ότι οι σπουδαστές ανακαλύπτουν την επιστήμη με γνώμονα την αριστεία, μέσω της εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα, υπηρεσιών για τη δημιουργία επιχειρήσεων και προγραμμάτων κινητικότητας. Οι εταιρικές σχέσεις μπορούν να προσπορίσουν μια ισχυρή βάση για την πλήρωση των δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας σε διάφορους τομείς μέσω της άμεσης συμμετοχής τους στην παροχή, εφαρμογή και επικαιροποίηση των δεξιοτήτων.

Τα πανεπιστήμια θα πρέπει να γίνουν περισσότερο επιχειρηματικά[23]. Στη βάση αυτή, η Επιτροπή σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ έχει ήδη αναπτύξει ένα πλαίσιο για πανεπιστήμια με επιχειρηματική διάσταση. Το πλαίσιο αυτό αποσκοπεί να συνδράμει τα ενδιαφερόμενα πανεπιστήμια να αξιολογήσουν τις επιδόσεις τους και να βελτιώσουν την ικανότητά τους με ειδικά προσαρμοσμένες μαθησιακές ενότητες. Η πρόσβαση στο πλαίσιο θα επεκταθεί σταδιακά.

---

20 COM(2012) 485

21 ΕΕΚ – επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

22 http://ec.europa.eu/education/news/20120425_en.htm

23 Πρβλ. Gibb A, Haskins G, Robertson I, *Leading the Entrepreneurial University*, University of Oxford, 2009.

Η Επιτροπή:

- *Θα αναπτύξει πανευρωπαϊκή πρωτοβουλία επιχειρησιακής μάθησης που θα συνδυάζει την ευρωπαϊκή και την εθνική εμπειρογνωμοσύνη σχετικά με την ανάλυση του αντικτύπου, την ανταλλαγή γνώσεων, την ανάπτυξη μεθοδολογιών και την καθοδήγηση από ομότιμους μεταξύ επαγγελματιών από τα κράτη μέλη.*

- *Θα ενισχύσει τη συνεργασία με τα κράτη μέλη, προκειμένου να αξιολογήσει την εισαγωγή της επιχειρηματικής εκπαίδευσης σε κάθε χώρα βάσει πραγματικών εμπειριών και για να στηρίξει τις δημόσιες διοικήσεις που επιθυμούν να διδαχθούν από επιτυχημένους ομότιμους.*

- *Θα θεσπίσει, από κοινού με τον ΟΟΣΑ, κατευθυντήριο πλαίσιο για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης επιχειρηματικών σχολών και ιδρυμάτων ΕΕΚ*[24].

- *Θα προωθήσει την αναγνώριση και την επικύρωση της επιχειρηματικής μάθησης σε άτυπο ή ανεπίσημο μαθησιακό περιβάλλον*[25].

- *Θα διαδώσει το κατευθυντήριο πλαίσιο για το επιχειρηματικό πανεπιστήμιο στις αρχές του 2013· θα διευκολύνει τις ανταλλαγές μεταξύ πανεπιστημίων που ενδιαφέρονται για την εφαρμογή του πλαισίου· θα το προωθήσει σταδιακά στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ΕΕ.*

- *Θα εγκρίνει επιτυχείς μηχανισμούς για τη δημιουργία επιχειρήσεων με γνώμονα το πανεπιστήμιο (συνδεδεμένες εταιρείες κ.λπ.) και αναδυόμενα οικοσυστήματα πανεπιστημίων-επιχειρήσεων γύρω από βασικές κοινωνιακές προκλήσεις.*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να διασφαλίσουν ότι η βασική ικανότητα «επιχειρηματικότητα» θα ενσωματωθεί σε προγράμματα σπουδών στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, ανώτατη εκπαίδευση και εκπαίδευση ενηλίκων πριν από τα τέλη του 2015.*

- *Να προσφέρουν τη δυνατότητα σε νέους να έχουν τουλάχιστον μία πρακτική επιχειρηματική εμπειρία*[26] *προτού ολοκληρώσουν την υποχρεωτική εκπαίδευση, όπως είναι η διαχείριση μιας πολύ μικρής εταιρείας, η ανάληψη ευθύνης για ένα επιχειρηματικό σχέδιο εταιρείας ή για ένα έργο στον κοινωνικό τομέα.*

- *Να τονώσουν* ***την επιχειρηματική κατάρτιση για νέους και ενήλικες που εκπαιδεύονται μέσω των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων****, ιδίως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο,* ***σύμφωνα με το εθνικό σχέδιο απασχόλησης****, και συγκεκριμένα ως εργαλείο για την παροχή μιας δεύτερης εκπαιδευτικής ευκαιρίας σε όσους δεν έχουν τύχει εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης. Να αξιοποιήσουν τις διαθέσιμες δυνατότητες κατάρτισης στο πλαίσιο του αγροτικού ταμείου ανάπτυξης- Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).*

---

24 Βλ. την πρόσφατη ανακοίνωση *Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης* COM(2012) 669, σημείο 2.1.

25 COM (2012) 485 τελικό της 5.9.2012

26 Βλ. την πρόσφατη ανακοίνωση *Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης* COM(2012) 669, σημείο 2.1.

- *Να προωθήσουν ενότητες επιχειρηματικής μάθησης για νέους που συμμετέχουν σε εθνικά προγράμματα Εγγυήσεις για τους Νέους*[27].

3. ΠΥΛΩΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 2 – ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΚΜΑΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ

Οι νέες επιχειρήσεις χρειάζονται ειδική μέριμνα. Υπάρχουν **έξι βασικοί τομείς** όπου απαιτείται η ανάληψη δράσης για την άρση των υφιστάμενων εμποδίων που αποτρέπουν τη δημιουργία και την ανάπτυξή τους:

- Πρόσβαση σε χρηματοδότηση
- Στήριξη επιχειρηματιών στα κρίσιμα στάδια του κύκλου ζωής της επιχείρησης και της ανάπτυξής τους
- Αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών στην ψηφιακή εποχή
- Μεταβιβάσεις επιχειρήσεων
- Διαδικασίες πτώχευσης και παροχή δεύτερης ευκαιρίας σε μη δόλιους επιχειρηματίες
- Μείωση του κανονιστικού φόρτου.

3.1. Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση

Χωρίς επαρκή χρηματοδότηση και χωρίς ρευστότητα, καμία επιχείρηση δεν μπορεί να λειτουργήσει, να επενδύσει, να αναπτυχθεί – πράγματι, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση είναι ένας από τους μοχλούς ανάπτυξης των ΜΜΕ[28]. Σύμφωνα με δημόσια διαβούλευση που δρομολόγησε η Επιτροπή τον Ιούλιο του 2012, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους φραγμούς στην ανάπτυξη και την επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη. Οι ΜΜΕ εξαρτώνται εκ παραδόσεως από τον τραπεζικό δανεισμό και συνεπώς οι τρέχοντες πιστωτικοί περιορισμοί των τραπεζών λόγω της κρίσης έχουν δυσανάλογο αντίκτυπο στις ΜΜΕ. Πέραν αυτού, **οι επιχειρηματίες έχουν ιδίως δυσκολίες να αντλήσουν κεφάλαια στα πρώτα στάδια της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους**. Τον Δεκέμβριο του 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόγραμμα δράσης για τη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ[29] στη χρηματοδότηση και προτάσεις σχετικά με τις εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και τα ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας[30]. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε επίσης στις ΜΜΕ στην οδηγία για τα χρηματοπιστωτικά μέσα[31] και στις

---

27 Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία, COM(2012)729

28 COM(2011) 206 τελικό, «Πράξη για την ενιαία αγορά. Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης Μαζί για μια νέα ανάπτυξη»

29 COM(2011) 870 τελικό, Σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση.

30 Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ευρωπαϊκές εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, COM (2011) 860 τελικό, Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα ευρωπαϊκά ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας, COM (2011) 862 τελικό.

31 Οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και 93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

τελικές διαπραγματεύσεις για την οδηγία σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις[32]. Ωστόσο, πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο για να υπερκεραστούν οι ελλείψεις της αγοράς, μεταξύ άλλων με τη διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων στον τραπεζικό δανεισμό για ΜΜΕ. Έτσι θα συμπληρώνεται η περιορισμένη ιδιωτική χρηματοδότηση που είναι διαθέσιμη και θα γίνει ευκολότερη η εξεύρεση πληροφοριών σχετικά με τη χρηματοδότηση.

Είναι επίσης σημαντικό να βελτιωθούν η ποιότητα και η οικονομική ανταποδοτικότητα των σχεδίων δημιουργίας νέων επιχειρήσεων. Η χρηματοδοτική στήριξη για τη δοκιμή, την επίδειξη και την πιλοτική εφαρμογή νέων τεχνολογιών, η ενίσχυση των επιχειρηματικών κεφαλαίων, οι επενδύσεις των επιχειρηματικών αγγέλων, τα «εκκολαπτήρια επιχειρήσεων» και **τα δάνεια για ΜΜΕ υψηλού δυναμικού** αποτελούν ορισμένους από τους τομείς όπου είναι εφικτή η ανάληψη δράσης. Οι επιχειρηματίες χρειάζονται **κεφάλαια για την εμπορευματοποίηση της έρευνας και της ανάπτυξης και τη δοκιμή καινοτόμων επιχειρηματικών προτύπων**. Η Επιτροπή προτείνει να στηριχτούν οι τομείς αυτοί βάσει του μελλοντικού **Προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (COSME)**[33] και του προγράμματος **Ορίζοντας 2020**, και η στήριξη αυτή να ενισχυθεί από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία[34].

Οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας και οι κοινωνικές επιχειρήσεις αποτελούν σημαντικούς κινητήριους παράγοντες της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης χωρίς αποκλεισμούς και της κοινωνικής καινοτομίας. Παρότι αντιμετωπίζουν προβλήματα παρεμφερή με τις περισσότερες ΜΜΕ, μπορεί να προσκρούσουν σε επιπρόσθετες δυσκολίες για την άντληση κεφαλαίων. Τις δυσκολίες αυτές τις εξέτασε η Επιτροπή στο μελλοντικό **πρόγραμμα για την κοινωνική αλλαγή και την καινοτομία (PSCI) καθώς και στους κανονισμούς για τα διαρθρωτικά ταμεία**[35].

Μία σημαντική συνιστώσα ενός επιτυχούς επιχειρηματικού οικοσυστήματος συνίσταται σε μια σειρά επενδυτών στο αρχικό στάδιο μιας επιχείρησης (επιχειρηματικά κεφάλαια και επιχειρηματικοί άγγελοι) που παρέχουν κεφάλαια εκκίνησης και επενδύσεις σε μετοχικό κεφάλαιο πρώτου γύρου. Οι συγκεκριμένοι επενδυτές χρησιμοποιούν ένα ευρύ δίκτυο ομοτίμων και παρέχουν πολύτιμη γνώση και στήριξη σχετικά με την αγορά και την ανάπτυξη της επιχείρησης «έξυπνο χρήμα». Οι επενδύσεις αυτές μπορεί επίσης να ενισχυθούν με φορολογικά κίνητρα.

Το 2008 η Επιτροπή δημιούργησε το δίκτυο **Enterprise Europe Network**, μία σύμπραξη με περισσότερες από 600 οργανώσεις υποδοχής. Ένα από τα καθήκοντα του δικτύου είναι να παρέχει σε επιχειρήσεις και επίδοξους επιχειρηματίες την απαραίτητη πληροφόρηση για την πρόσβαση σε κονδύλια και χρηματοδότηση της ΕΕ. Επί του παρόντος, **η βελτίωση της πληροφόρησης σχετικά με τη στήριξη της ΕΕ εξακολουθεί να αποτελεί μείζον αίτημα**

---

32 Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη συμπληρωματική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων επενδύσεων χρηματοπιστωτικού ομίλου ετερογενών δραστηριοτήτων.

33 Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (2014 - 2020), COM(2011) 834 τελικό.

34 Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής για τα μελλοντικά διαρθρωτικά ταμεία, πρέπει να εφαρμοστούν συνολικές στρατηγικές για την χωρίς αποκλεισμούς υποστήριξη νέων επιχειρήσεων, προκειμένου να επιτευχθούν επενδύσεις του ΕΚΤ ή του ΕΤΠΑ στον τομέα της επιχειρηματικότητας. (COM/2012/0496 τελικό - 2011/0276 (COD)

35 Βλ. τη νομοθετική πρόταση: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0609:FIN:EL:HTML

του επιχειρηματικού κόσμου. Η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθειες, από κοινού με τους ενδιαφερόμενους φορείς, **να ενισχύσει το δίκτυο,** έτσι ώστε να γίνει πιο ενεργό και αποτελεσματικό.

Η Επιτροπή:

- *Θα χρηματοδοτήσει προγράμματα που αποσκοπούν στην ανάπτυξη αγοράς μικροχρηματοδότησης στην Ευρώπη, μέσω πρωτοβουλιών όπως ο Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων Progress και η πρωτοβουλία Κοινή δράση για τη στήριξη μικροχρηματοπιστωτικών οργανισμών στην Ευρώπη (JASMINE). Θα διαθέσει επίσης πόρους για μικροχρηματοδότηση σε κράτη μέλη και περιφέρειες μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.*

- *Θα διευκολύνει την άμεση πρόσβαση ΜΜΕ στην κεφαλαιαγορά μέσω της ανάπτυξης ενωσιακού καθεστώτος για τόπους διαπραγμάτευσης εξειδικευμένους στη διαπραγμάτευση μετοχών και ομολόγων που εκδίδουν ΜΜΕ («αγορές ανάπτυξης ΜΜΕ») στο πλαίσιο της επανεξέτασης της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID).*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να αξιολογήσουν την ανάγκη τροποποίησης της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας στον χρηματοπιστωτικό τομέα με σκοπό τη διευκόλυνση νέων, εναλλακτικών μορφών χρηματοδότησης νεοσύστατων επιχειρήσεων και ΜΜΕ εν γένει, ειδικότερα όσον αφορά πλατφόρμες για συμμετοχική χρηματοδότηση (crowdfunding), καθώς και να εξετάσουν την ανάγκη απλούστευσης της φορολογικής νομοθεσίας, προκειμένου να τονωθεί περαιτέρω η ανάπτυξη εναλλακτικών χρηματοπιστωτικών αγορών, όπως για παράδειγμα οι επενδύσεις των επιχειρηματικών αγγέλων.*

- *Να χρησιμοποιήσουν πόρους των διαρθρωτικών ταμείων για τη δημιουργία μηχανισμών στήριξης της μικροχρηματοδότησης βάσει των επενδυτικών προτεραιοτήτων των Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).*

- *Να αξιοποιήσουν το πλήρες δυναμικό του ΕΓΤΑΑ για να εξασφαλίσουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως σε αρχικά στάδια των γεωργικών επιχειρήσεων (όπως είναι η εκκίνηση νέων γεωργών) και γενικά σε αγροτικές περιοχές, επίσης μέσω χρηματοπιστωτικών μέσων.*

3.2. Στήριξη νέων επιχειρήσεων σε κρίσιμα στάδια του κύκλου ζωής τους και παροχή βοήθειας για την ανάπτυξή τους

Περίπου **το 50% των νέων επιχειρήσεων αποτυγχάνουν κατά τα πρώτα πέντε έτη λειτουργίας τους**. Εάν οι ευρωπαίοι επιχειρηματίες είναι να παράσχουν την ανάπτυξη που προσδοκούμε από αυτούς, οφείλουμε να τους διαθέσουμε περισσότερους πόρους για να τους βοηθήσουμε να ξεπεράσουν την περίοδο αυτή. **Συχνά οι επιχειρήσεις στερούνται κατάλληλου οικοσυστήματος που θα τους επιτρέψει να αναπτυχθούν.**

Μπορεί να παρασχεθεί ζωτική βοήθεια μέσω υπηρεσιών στήριξης που γνωρίζουν τις αγορές τους και έτσι αυξάνουν σημαντικά το ποσοστό επιτυχίας νέων επιχειρήσεων. Η αποτελεσματική στήριξη συνίσταται σε ολιστικά προγράμματα που ενσωματώνουν τα βασικά

στοιχεία, όπως κατάρτιση για θέματα διαχείρισης, καθοδήγηση στον τομέα της Ε&Α, δικτύωση με ομότιμους, δυνητικοί προμηθευτές και πελάτες. Οι επιχειρηματίες χρειάζονται όλο και περισσότερο συμβουλές και στήριξη για να αντιμετωπίσουν τους περιορισμούς στους πόρους καθώς και την αβεβαιότητα στις προμήθειες μέσω της πραγματοποίησης στρατηγικών επενδύσεων και της ανάπτυξης προϊόντων. Πολλές μικρότερες επιχειρήσεις δέχονται επίσης αυξανόμενες πιέσεις από τις επιχειρήσεις τις οποίες προμηθεύουν για να τηρούν νέα πρότυπα και απαιτήσεις σχεδιασμού, που προκύπτουν από τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των πόρων και την ανακυκλωσιμότητα.

Η μείωση του κόστους φορολογικής συμμόρφωσης θα βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον, ειδικότερα για τις μικρές εταιρείες. Δεδομένων των περιορισμένων πόρων και εμπειρίας τους, οι μικρές και νεοσύστατες επιχειρήσεις επιβαρύνονται περισσότερο από το υψηλό κόστος συμμόρφωσης που προκαλούν η πολύπλοκη φορολογική νομοθεσία και οι γραφειοκρατικές διαδικασίες φορολογικών δηλώσεων από ό,τι οι μεγάλες εταιρείες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνήσουν ώστε οι διαδικασίες εγγραφής στο μητρώο ΦΠΑ να γίνουν απλούστερες και να δημιουργηθεί ενιαία θυρίδα ηλεκτρονικής εγγραφής που θα διευκολύνει το διασυνοριακό ψηφιακό εμπόριο από μικρές επιχειρήσεις.

Πολλές νέες ιδέες για επιτυχείς επιχειρήσεις προέρχονται από την επιστήμη και την έρευνα, αλλά μπορούν να γίνουν ακόμη περισσότερα τα αποτελέσματα της έρευνας να χρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ενημερώνονται καλύτερα σχετικά με τα άλματα γνώσης χάρις σε σχέδια χρηματοδοτούμενα από τα προγράμματα-πλαίσιο για την έρευνα και την ανάπτυξη.

Οι νέες επιχειρήσεις είναι συχνά θύματα **παραπλανητικών πρακτικών μάρκετινγκ**. Οι εν λόγω πρακτικές κυμαίνονται από την παροχή ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών σχετικά με την προσφερόμενη υπηρεσία έως την αποστολή προσφορών υπό μορφή τιμολογίων ή παραπλανητικών εντύπων για δήθεν επικαιροποιήσεις επιχειρηματικών καταλόγων. Η Επιτροπή δημοσίευσε στρατηγική[36] με λεπτομερή κατάλογο μελλοντικών δράσεων για την αυξημένη προστασία των επιχειρήσεων και προτίθεται να υποβάλλει νομοθετική πρόταση στη διάρκεια του 2013.

Η εξάλειψη των εμποδίων στην ενιαία αγορά και, επομένως, η δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού θα βοηθήσει τις μικρές επιχειρήσεις να αναπτύξουν διασυνοριακές δραστηριότητες. Αυτό περιλαμβάνει την αντιμετώπιση της διπλής φορολόγησης και την εξάλειψη των φορολογικών αναντιστοιχιών και άλλων φορολογικών μέτρων που αποτελούν διασυνοριακά εμπόδια στην ενιαία αγορά και για ξένες επενδύσεις στην ΕΕ.

Επιπλέον, στο μεγαλύτερο μέρος της ΕΕ, τα νομικά πλαίσια της κοινωνικής ασφάλισης των αυτοαπασχολούμενων ατόμων διαφέρουν σημαντικά από εκείνα των μισθωτών, πράγμα που δημιουργεί επιπρόσθετους φραγμούς στους επιχειρηματίες. Η στήριξη νέων επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη μετάβαση από την ανεργία στην αυτοαπασχόληση. Εν προκειμένω, μπορούν να συνδράμουν ρυθμίσεις που θα διευκολύνουν άτομα που εξαρτώνται από κοινωνικές παροχές (όπως το επίδομα ανεργίας) να ξεκινήσουν την επιχείρησή τους και να καταστούν οικονομικώς ανεξάρτητα (γέφυρες πρόνοιας [welfare bridges]). Επομένως, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διερευνήσουν τις δυνατότητες χορήγησης παροχών στους αυτοαπασχολούμενους (π.χ. υγείας, σύνταξης, ανικανότητας, επίδομα ανεργίας σε περίπτωση

[36] COM(2012)702 «Για την προστασία των επιχειρήσεων από τις παραπλανητικές πρακτικές μάρκετινγκ και την εξασφάλιση αποτελεσματικής εφαρμογής του νόμου· Αναθεώρηση της οδηγίας 2006/114/ΕΚ για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση».

κλεισίματος/χρεωκοπίας της επιχείρησης, κ.λπ.) που να είναι συγκρίσιμες με τις παροχές των μισθωτών εργαζόμενων χωρίς όμως να μειώσουν τις παροχές των τελευταίων.

Για να ακμάσουν, επιχειρηματίες και **ΜΜΕ χρειάζονται ειδική, εξατομικευμένη εμπειρογνωμοσύνη** που μπορεί να τους βοηθήσει να αναπτύξουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και να επωφεληθούν από παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες και κοινή διαχείριση των ανθρώπινων πόρων. **Συνεργατικοί σχηματισμοί, δίκτυα επιχειρήσεων και άλλοι τύποι σύμπραξης επιχειρήσεων μπορούν να παράσχουν τα εν λόγω υποστηρικτικά περιβάλλοντα,** καθώς θα φέρουν σε επαφή τους αρμόδιους φορείς από τους τομείς των επιχειρήσεων, της εκπαίδευσης, της έρευνας και τον δημόσιο τομέα[37]. Μεταξύ των ΜΜΕ, ορισμένες εταιρείες, όπως οι κοινωνικές επιχειρήσεις, έχουν συχνά ειδικά επιχειρηματικά πρότυπα που απαιτούν συγκεκριμένα προγράμματα στήριξης. Η δημιουργία ομίλων ΜΜΕ μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη ανταγωνιστικότητα[38]. Συνεπώς, τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν κατά πόσο τα φορολογικά καθεστώτα τους δύνανται να βελτιωθούν ώστε να επιτρέψουν τη δημιουργία περισσότερων ομίλων ΜΜΕ.

Επιπροσθέτως, οι επιχειρηματίες μπορούν να επωφεληθούν σε μεγάλο βαθμό από την ενιαία αγορά. Επί του παρόντος όμως η εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς εξακολουθεί να παρεμποδίζεται από ορισμένους φραγμούς. Στις 3 Οκτωβρίου 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την **Ενιαία αγορά - Πράξη ΙΙ**[39] για τη μείωση των υφιστάμενων φραγμών. **Η αποτελεσματική εφαρμογή** αυτών των μέτρων μπορεί να προωθήσει την επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη, σε τομείς όπως οι διασυνοριακές υπηρεσίες, η αναγνώριση τίτλων σπουδών και προσόντων και το δικαίωμα εγκατάστασης.

Επιπλέον, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν **ανταλλαγές με γνώστες επιχειρηματίες εντός της ΕΕ**, όπως μέσω του προγράμματος της Επιτροπής Erasmus για νέους επιχειρηματίες.

Η Επιτροπή:

- *Θα προσδιορίσει και θα προωθήσει τις βέλτιστες πρακτικές με σκοπό τη δημιουργία φορολογικού περιβάλλοντος που θα είναι περισσότερο φιλικό προς τον επιχειρηματία.*
- *Θα στηρίξει τη συνεργασία μεταξύ συνεργατικών σχηματισμών και δικτύων επιχειρήσεων.*
- *Θα στηρίξει τη δικτύωση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των οργανισμών που εφαρμόζουν συστήματα βελτίωσης της αποτελεσματικότητας για ΜΜΕ.*
- *Θα ενισχύσει τη συνεργασία του δικτύου Enterprise Europe Network με οργανισμούς υποδοχής, τα Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης και όλους τους οργανισμούς στήριξης ΜΜΕ με σκοπό (i) την ευρεία διάδοση των πληροφοριών σχετικά με πρωτοβουλίες της ΕΕ, πηγές χρηματοδότησης και στήριξη της καινοτομίας, (ii) την ενθάρρυνση των κρατών μελών να ενισχύσουν μέτρα για την επενδυτική ετοιμότητα επιχειρηματιών και*

37 Η έννοια των συνεργατικών σχηματισμών και πολιτικές για τους συνεργατικούς σχηματισμούς και ο ρόλος τους για την ανταγωνιστικότητα και την οικονομία: βασικά στατιστικά αποτελέσματα και διδάγματα, έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SEC (2008) 2637

38 Τελικές συστάσεις της ομάδας ευρωπαϊκής πολιτικής για τους συνεργατικούς σχηματισμούς, σύσταση 5, στο http://www.proinno-europe.eu/sites/default/files/newsroom/2010/09/ECPG_Final_Report_web-low1.pdf, σε συνέχεια των συστάσεων του European Cluster Alliance.

39 COM(2012) 573 τελικό, «Ενιαία αγορά - Πράξη ΙΙ Μαζί για μια νέα ανάπτυξη»

ΜΜΕ και (iii) την παροχή αποτελεσματικής συνδρομής που θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις να επωφεληθούν πλήρως από την ενιαία αγορά και, επιπλέον, θα βοηθήσει την πρόσβαση σε αγορές τρίτων χωρών.

- *Θα αναθεωρήσει τους κανόνες περί απαγόρευσης ορισμένων πρακτικών παραπλανητικής διαφήμισης[40], προκειμένου να καταστούν πιο αυστηροί και θα ενισχύσει την επιβολή τους έναντι τέτοιων πρακτικών σε διασυνοριακές περιπτώσεις.*

- *Θα αξιοποιήσει το πλήρες δυναμικό της ψηφιακής ενιαίας αγοράς για ΜΜΕ εξαλείφοντας τους υφιστάμενους φραγμούς στο διασυνοριακό διαδικτυακό επιχειρείν[41].*

- *Θα συνεχίσει την ανάπτυξη του προγράμματος Erasmus για νέους επιχειρηματίες, προκειμένου να ικανοποιηθεί η αυξημένη ζήτηση συμμετοχής από νέους επιχειρηματίες σε ολόκληρη την ενιαία αγορά[42].*

- *Θα ενθαρρύνει ανταλλαγές νέων επιχειρηματιών μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών.*

- *Θα παράσχει συνδρομή στα κράτη μέλη για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων προγραμμάτων στήριξης μέσω σεμιναρίων ανάπτυξης ικανότητας χρηματοδοτούμενα από την τεχνική βοήθεια του ΕΚΤ, με τη συμμετοχή ενδιαφερόμενων εταίρων, μεταξύ άλλων, των φορέων παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων στρατηγικών και την προετοιμασία ειδικών δράσεων, ιδίως για νέους επιχειρηματίες.*

- *Θα συνεχίσει να αναπτύσσει τη διαδικτυακή πύλη Your Europe Business με πληροφορίες σχετικά με την ενιαία αγορά τόσο από την Επιτροπή όσο και από τα κράτη μέλη.*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να καταστήσουν το περιβάλλον της εθνικής φορολογικής διοίκησης πιο ευνοϊκό για τις νέες επιχειρήσεις. Να μειώσουν το κόστος της φορολογικής συμμόρφωσης απλουστεύοντας την υποβολή φορολογικής δήλωσης και την καταβολή του φόρου, την επέκταση της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων, συμπεριλαμβανομένης της επίσπευσης της πλήρους εφαρμογής της ψηφιακής ενιαίας αγοράς.*

- *Να προωθήσουν τον φορολογικό συντονισμό προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ανακολουθίες στη φορολογική μεταχείριση δεν οδηγούν σε διπλή φορολόγηση ή άλλες επιζήμιες φορολογικές πρακτικές που παρακωλύουν την ενιαία αγορά*

---

40 Οδηγία 2006/114/ΕΚ για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση.

41 Μεταξύ άλλων, για παράδειγμα, μια μικρή ενιαία θυρίδα («one-stop-shop») για εγγραφή στο μητρώο, δήλωση και καταβολή του ΦΠΑ, όπως στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το μέλλον του ΦΠΑ (IP/11/1508)

42 Το 2013 η ζήτηση από Νέους Επιχειρηματίες θα υπερβεί τον διαθέσιμο προϋπολογισμό: μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου του 2012 υπήρχαν περίπου 950 Νέοι Επιχειρηματίες επιλέξιμοι για ανταλλαγή ενώ ο διαθέσιμος προϋπολογισμός επιτρέπει περίπου 930 ανταλλαγές. Δεδομένου ότι η «δεξαμενή» των επιλέξιμων για ανταλλαγή Νέων Επιχειρηματιών αυξάνει κατά μέσο όρο κατά 25 επιχειρηματίες την εβδομάδα είναι προφανές ότι η ζήτηση θα υπερβεί την προσφορά το 2013. Ήδη το 2012 ορισμένοι ενδιάμεσοι οργανισμοί εξάντλησαν τον διαθέσιμο προϋπολογισμό τους και δεν μπορούν πλέον να εγκρίνουν ανταλλαγές.

παρεμποδίζοντας διασυνοριακές επιχειρήσεις και διασυνοριακές επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων.

- *Να επανεκτιμήσουν τα καθεστώτα φορολογίας εισοδήματος εταιρειών, προκειμένου να επεκτείνουν το καθεστώς του περιορισμού των ζημιών και εκπτώσεων στο φόρο εισοδήματος εταιρειών.*

- *Να προβλέψουν τη δυνατότητα εφαρμογής από το 2013 ενός συστήματος ταμειακής λογιστικής για τον ΦΠΑ από τις μικρές επιχειρήσεις .*

- *Να υιοθετήσουν τα απαραίτητα μέτρα προς στήριξη της εμπορευματοποίησης σχεδίων καινοτομίας, έρευνας και ανάπτυξης λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές προκλήσεις νέων εταιρειών.*

- *Να προβλέψουν για τους ιδιοκτήτες νέων επιχειρήσεων να μπορούν να ζητούν την εφικτή προσαρμογή των προθεσμιών καταβολής των κοινωνικών εισφορών για περιορισμένο χρονικό διάστημα, με βάση την ειδική κατάσταση της εταιρείας και για σοβαρούς λόγους.*

- *Να αξιοποιήσουν πλήρως τις νέες δυνατότητες στήριξης με βάση το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) για νέες επιχειρήσεις και να αναπτύξουν ολοκληρωμένα συστήματα με σκοπό την επαγγελματική ανταλλαγή επιχειρηματιών και τη διοργάνωση αγροτικών επισκέψεων, στηρίζοντας παράλληλα συνεργατικούς σχηματισμούς, επιχειρηματικά δίκτυα και δραστηριότητες συνεργασίας στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας, της μεταποίησης γεωργικών ειδών διατροφής καθώς και μεταξύ αγροτικών μη γεωργικών επιχειρήσεων.*

3.3. Αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών στην ψηφιακή εποχή

Η καλύτερη χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) μπορεί να βοηθήσει σημαντικά τις νέες επιχειρήσεις να ακμάσουν. Οι ΤΠΕ αποτελεί βασική πηγή ανάπτυξης των εθνικών οικονομιών και οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ αναπτύσσονται με δύο έως τρεις φορές ταχύτερο ρυθμό όταν υιοθετούν ΤΠΕ. Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για τη βιομηχανική πολιτική[43], «*οι επιχειρηματίες πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό της ψηφιακής ενιαίας αγοράς* ***της ΕΕ, η οποία αναμένεται να αυξηθεί κατά 10 % ετησίως έως το 2016***.»

Βάσει του ψηφιακού θεματολογίου και **των εμβληματικών πρωτοβουλιών για τη βιομηχανική πολιτική**, η Επιτροπή θα βοηθήσει επιχειρηματίες και ΜΜΕ να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό της ΤΠΕ, αφενός όσον αφορά την **προσφορά** νέων ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών και αφετέρου τη **ζήτηση** και την έξυπνη χρήση αυτών των τεχνολογιών.

Από την πλευρά της προσφοράς, οι επιχειρηματίες του διαδικτύου αποτελούν ειδική κατηγορία επιχειρηματιών οι οποίοι δημιουργούν νέες ψηφιακές υπηρεσίες και προϊόντα που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο ως απαραίτητη συνιστώσα. Οι νεοσύστατες επιχειρήσεις του διαδικτύου τείνουν να αναπτύσσονται και να αποτυγχάνουν ταχύτερα από άλλες επιχειρήσεις και να μεγεθύνονται με γεωμετρική πρόοδο, πράγμα που συνεπάγεται υψηλότερες ανταμοιβές αλλά και μεγαλύτερους κινδύνους. Λειτουργούν εντός ενός περίπλοκου και

[43] Μια ισχυρότερη ευρωπαϊκή βιομηχανία για την ανάπτυξη και την οικονομική ανάκαμψη, Επικαιροποίηση της ανακοίνωσης για τη βιομηχανική πολιτική, COM(2012)582 της 10ης Οκτωβρίου 2012.

ταχέως μεταβαλλόμενου οικοσυστήματος, όπου η δικτύωση και ο πειραματισμός αποτελούν θεμελιώδες στοιχείο. Οι νεοσύστατες επιχειρήσεις του διαδικτύου είναι φθηνότερες όσον αφορά τη δημιουργία τους και οι φραγμοί για την είσοδό τους στην αγορά είναι χαμηλοί, πράγμα που τις κάνει ελκυστικές για την έναρξη επιχειρηματικής σταδιοδρομίας. Για τον λόγο αυτό, οι επιχειρηματίες του διαδικτύου απαιτούν καταλλήλως προσαρμοσμένα μέτρα στήριξης με σκοπό τη διαρθρωτική ενίσχυση του οικοσυστήματος των νεοσύστατων επιχειρήσεων του διαδικτύου.

Από την πλευρά της ζήτησης, **η επένδυση σε ψηφιακές τεχνολογίες δεν είναι πλέον επιλογή**: οι εταιρείες σήμερα είναι ανταγωνιστικές μόνο αν συμμετέχουν στον ψηφιακό κόσμο. Αυτό θέτει ευκαιρίες και προκλήσεις, ιδίως για τις ΜΜΕ, αφού συνήθως δεν διαθέτουν επαρκή εξοπλισμό για να αντιμετωπίσουν την αυξημένη πολυπλοκότητα των νέων επιχειρηματικών προτύπων.

Οι ψηφιακοί επιχειρηματίες είναι επιχειρηματίες που αξιοποιούν πλήρως τα ψηφιακά προϊόντα και τις ψηφιακές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένου του υπολογιστικού νέφους, για να επαναπροσδιορίσουν τα επιχειρηματικά πρότυπά τους και να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους[44]. Οι πρωτοβουλίες της ΕΕ «Έξυπνη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και η ολοκλήρωση των ΜΜΕ στις παγκόσμιες βιομηχανικές αξιακές αλυσίδες» και Ηλεκτρονικές δεξιότητες (e-Skills) θα προωθήσουν την αποδοχή των ψηφιακών τεχνολογιών και θα συνδέσουν τις ΜΜΕ με τον ψηφιακό κόσμο.

Το δυναμικό του ηλεκτρονικού εμπορίου στο πλαίσιο των ευκαιριών που προσφέρονται στην ψηφιακή ενιαία αγορά για τους επιχειρηματίες δεν έχει ακόμη αξιοποιηθεί. Μια σειρά από ειδικές δράσεις θα βελτιώσει την εμπιστοσύνη στο ηλεκτρονικό εμπόριο[45].

*Η **Επιτροπή** θα:*

- ***Θα προωθήσει τη γνωστική βάση** σχετικά με τις σημαντικότερες τάσεις της αγοράς και καινοτόμα επιχειρηματικά πρότυπα, θεσπίζοντας διαδικτυακούς μηχανισμούς παρακολούθησης της αγοράς και πίνακα αποτελεσμάτων, σε συνεργασία με τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, προκειμένου να διευκολυνθεί ο διάλογος και να εκπονηθεί κοινό πρόγραμμα δράσης.*

- ***Θα ενισχύσει την ενημέρωση μέσω** μιας ευρωπαϊκής εκστρατείας πληροφόρησης για επιχειρηματίες και ΜΜΕ σχετικά με τα οφέλη από τις νέες ψηφιακές εξελίξεις· η εκστρατεία θα προωθεί ευρωπαϊκά παραδείγματα επιτυχιών, πανευρωπαϊκούς διαγωνισμούς και προγράμματα βράβευσης με σκοπό να ευαισθητοποιηθούν οι επιχειρηματίες σχετικά με το μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό τοπίο και τις νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες.*

- ***Θα διευκολύνει τη δικτύωση** για την ανάδειξη και τη στήριξη νέων επιχειρηματικών ιδεών, όπως: η δημιουργία **Ευρωπαϊκού Δικτύου Καθοδήγησης** για την κατάρτιση, παροχή συμβουλών και πρακτική προπαίδευση σχετικά με το επιχειρείν στην ψηφιακή εποχή, καθώς και συνδυαστικές εκδηλώσεις μεταξύ ενδιαφερόμενων παραγόντων για τη διερεύνηση νέων συνεργασιών.*

44 COM(2012)529 «Αξιοποίηση των δυνατοτήτων του υπολογιστικού νέφους».

45 COM(2011) 942 τελικό της 11ης Ιανουαρίου 2012. Ένα συνεκτικό πλαίσιο για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στην ενιαία ψηφιακή αγορά ηλεκτρονικού εμπορίου και διαδικτυακών υπηρεσιών.

- **Θα δρομολογήσει ειδικές δράσεις για επιχειρηματίες του διαδικτύου** όπως: *i) την Ευρωπαϊκή συνεργασία για νεοσύστατες επιχειρήσεις (Start-up Europe Partnership) που θα διαθέτει εμπειρογνωμοσύνη, καθοδήγηση, τεχνολογία και υπηρεσίες· i) τον Όμιλο ενδιαφέροντος επιχειρηματιών του διαδικτύου (Web Entrepreneurs Leaders Club) που θα φέρει σε επαφή τους επιχειρηματίες του διαδικτύου σε παγκόσμια κλίμακα και θα ενισχύσει τη νοοτροπία της επιχειρηματικότητας του διαδικτύου στην Ευρώπη· iii) ένα ευρωπαϊκό δίκτυο φορέων επιτάχυνσης της επιχειρηματικότητας του διαδικτύου· iv) συνεργασία με Ευρωπαίους επενδυτές προκειμένου να αυξηθεί η ροή επιχειρηματικών κεφαλαίων σε νεοσύστατες επιχειρήσεις του διαδικτύου· και v) ενίσχυση ταλέντων του διαδικτύου προωθώντας την εμφάνιση Μαζικών διαδικτυακών ανοικτών κύκλων μαθημάτων*[46] *και τη δημιουργία πλατφορμών για καθοδήγηση και ανάπτυξη δεξιοτήτων.*

- ***Θα ενισχύσει τις ικανότητες και τις δεξιότητες*** *εντατικοποιώντας τις δράσεις της για τις ηλεκτρονικές δεξιότητες με σκοπό τη βελτίωση των δεξιοτήτων «e-leadership» (ηλεκτρονική ηγετική ικανότητα), των επιστημονικών και δημιουργικών κλάδων, και των διαχειριστικών και επιχειρηματικών δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση νέων τεχνολογιών και αγορών.*

Τα ***κράτη μέλη*** *καλούνται:*

- *Να ενισχύσουν την εθνική ή περιφερειακή στήριξη των νεοσύστατων ψηφιακών και διαδικτυακών επιχειρήσεων και να προωθήσουν εναλλακτική χρηματοδότηση για νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα της τεχνολογίας στα αρχικά στάδια, όπως είναι τα συστήματα κουπονιών καινοτομίας ΤΠΕ .*

- *Να προάγουν την πρόσβαση επιχειρηματιών σε Ανοιχτά δεδομένα και Μαζικά δεδομένα που συλλέγονται στο πλαίσιο δημόσιων ή υποστηριζόμενων από τη βιομηχανία προγραμμάτων όπως η σειρά πολιτιστικών δεδομένων Europeana.* [47]

- *Να στηρίξουν τους πλέον ταλαντούχους επιχειρηματίες, π.χ. ενθαρρύνοντας αριστούχους πτυχιούχους να ξεκινήσουν τη σταδιοδρομία τους σε νεοσύστατες επιχειρήσεις.*

- *Να στηρίξουν την ταχεία έγκριση εν εξελίξει πολιτικών πρωτοβουλιών, όπως είναι η μεταρρύθμιση για την προστασία των δεδομένων και η πρόταση ενός κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων, το οποίο θα περιορίσει τους φραγμούς στην αποδοχή του υπολογιστικού νέφους στην ΕΕ.*

- *Να εξασφαλίσουν την καλύτερη δυνατή χρήση των ευρωπαϊκών ταμείων για τη διαδικτυακή και την ψηφιακή επιχειρηματικότητα σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και προτεραιότητες.*

---

46 Βλέπε για παράδειγμα http://www.radicalsocialentreps.org/

47 Η http://**Europeana.eu** είναι μία πολιτιστική διαδικτυακή πύλη, που δημιουργήθηκε με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και που ενεργεί ως διεπαφή για εκατομμύρια βιβλία, έργα ζωγραφικής, κινηματογραφικές ταινίες, μουσειακά εκθέματα και μητρώα αρχείων που έχουν ψηφιοποιηθεί σε ολόκληρη την Ευρώπη.

3.4. Ευκολότερες μεταβιβάσεις επιχειρήσεων

Κάθε χρόνο περίπου **450.000 εταιρείες με 2 εκατ. υπαλλήλους μεταβιβάζονται** σε ολόκληρη την Ευρώπη. Επί του παρόντος, είναι τόσο δύσκολο να πραγματοποιηθεί μία μεταβίβαση ώστε εκτιμάται ότι **χάνονται κάθε χρόνο 150.000 εταιρείες με 600.000 θέσεις απασχόλησης**[48]. Οι βασικές αιτίες του φαινομένου αυτού είναι ο κανονιστικός ή ο φορολογικός φόρτος, η έλλειψη ενημέρωσης των απαιτούμενων προετοιμασιών και διάφανων αγορών για τέτοιου είδους συναλλαγές, και οι μακροχρόνιες περίοδοι που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τις διαδικασίες. Επιπλέον, η νομική μορφή της εταιρείας (ατομικές επιχειρήσεις) καθώς και η ηλικία της (ιδίως οι εταιρείες ηλικίας κάτω των τριών ετών) αποτελούν πρόσθετα στοιχεία που κάνουν τη μεταβίβαση μιας επιχείρησης πιο ευάλωτη. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίον ο**ι μικρότερες επιχειρήσεις είναι οι πλέον εκτεθειμένες στις αποτυχημένες μεταβιβάσεις**.

Πρόκειται για επιχειρήσεις «με συνεχιζόμενη δραστηριότητα» που διαθέτουν καθιερωμένα προϊόντα, αγορές και πελάτες και έτσι έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα επιβίωσης από νέες εταιρείες. Οι επίδοξοι επιχειρηματίες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η **απόκτηση μιας επιχείρησης σε «συνεχιζόμενη δραστηριότητα» μπορεί να αποτελεί ελκυστική εναλλακτική λύση για την έναρξη νέας επιχείρησης**. **Οι μεταβιβάσεις θα πρέπει να καταστούν ευκολότερες** τόσο για τον επιχειρηματία που επιθυμεί να μεταβιβάσει την επιχείρησή του όσο και για τον αποκτώντα.

Η μεταβίβαση επιχείρησης από μία γενιά στην επόμενη είναι το ειδοποιό γνώρισμα μιας οικογενειακής επιχείρησης και η μεγαλύτερη πρόκληση που μπορεί να αντιμετωπίσει. Η μεταβίβαση οικογενειακής επιχείρησης πρέπει να εξεταστεί ως μεταβίβαση ιδιοκτησίας, όπου η ιδιοκτησία δεν είναι ρευστά διαθέσιμα αλλά κάτι που δημιουργείται και αναπτύσσεται από την οικογένεια επί πολλές γενιές, μεταξύ άλλων αξίες, παραδόσεις και τεχνογνωσία. Το φάσμα και η κλίμακα των διαφορετικών προσεγγίσεων για τους φόρους κληρονομιάς και ακίνητης περιουσίας σε όλη την ΕΕ αποδεικνύουν ότι υπάρχουν τεράστια περιθώρια για τη βελτίωση του ισχύοντος νομικού πλαισίου για τις μεταβιβάσεις οικογενειακών επιχειρήσεων.

Ο τομέας των μεταβιβάσεων επιχειρήσεων εξ**ετάστηκε ιδιαίτερα στο πλαίσιο της Small Business Act** (SBA)[49] και της **Ανασκόπησης της πρωτοβουλίας «Small Business Act» για την Ευρώπη** του 2011[50] καθώς και στην **Ανακοίνωση της Επιτροπής του 2006**, «Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση Μεταβίβαση επιχειρήσεων – Εξασφάλιση της συνέχειας με μια νέα αρχή»[51]

Αν και ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες έχουν σημειώσει πρόοδο και έχει αναπτυχθεί ένα πιο φιλικό προς τις μεταβιβάσεις κανονιστικό πλαίσιο, ακόμα και σε αυτές τις χώρες **εξακολουθεί να υπάρχει χαμηλή ενημέρωση της επιχειρηματικής κοινότητας και των ενδιαφερόμενων φορέων** (επαγγελματικές ενώσεις, δικηγορικές εταιρείες και σύμβουλοι επιχειρηματιών) σχετικά με τις δυνατότητες μεταβίβασης και τις απαιτούμενες προετοιμασίες.

---

48 «Επιχειρηματική δυναμική: Νεοσύστατες εταιρείες, μεταβιβάσεις επιχειρήσεων και χρεωκοπία». (2011) http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/business_dynamics_final_report_en.pdf

49 COM(2011) 78 τελικό Ανασκόπηση της πρωτοβουλίας «Small Business Act» για την Ευρώπη.

50 COM(2008) 394 τελικό. Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις Μια «Small Business Act» για την Ευρώπη.

51 COM(2006) 117 τελικό.

Καθώς οι φραγμοί στις επιτυχείς μεταβιβάσεις επιχειρήσεων βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, είναι σαφές ότι θα ήταν χρήσιμο να συγκριθούν οι προσεγγίσεις σε όλη την Ευρώπη με σκοπό την **ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών και την ανάληψη δράσεων**, ιδίως όσον αφορά την ενίσχυση της **ενημέρωσης για μεταβιβάσεις επιχειρήσεων, τις ειδικές χρηματοδοτικές διευκολύνσεις που αποσκοπούν στη χρηματοδότηση μεταβιβάσεων, τη μετατροπή της νομικής μορφής** (ιδίως τη δυνατότητα δημιουργίας ανώνυμων εταιρειών που διευκολύνει την πώληση μιας εταιρείας) και **διαφανείς αγορές** για μεταβιβάσεις επιχειρήσεων[52].

Η Επιτροπή:

- *Θα αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα αποτελεσματικότερα προγράμματα και τις βέλτιστες πρακτικές προκειμένου να καταστούν ευκολότερες οι μεταβιβάσεις επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων με τη λήψη μέτρων για την εμβάθυνση και επέκταση των αγορών για επιχειρήσεις, τη χαρτογράφηση διαθέσιμων προγραμμάτων στην Ευρώπη και προτάσεις αναγκαίων δράσεων για την άρση των εναπομεινάντων πιθανών φραγμών στις διασυνοριακές μεταβιβάσεις επιχειρήσεων. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή συγκροτεί ομάδα εργασίας εμπειρογνωμόνων με αντιπροσώπους των κρατών μελών η οποία το 2013 προτίθεται να προβεί σε απολογισμό και ανάλυση των λόγων για τους εναπομείναντες φραγμούς στον συγκεκριμένο τομέα και να προτείνει συστάσεις και μέτρα στήριξης για την αντιμετώπιση αυτών των φραγμών.*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να βελτιώσουν νομικές, διοικητικές και φορολογικές διατάξεις για μεταβιβάσεις επιχειρήσεων λαμβάνοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής του 2006 σχετικά με τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων[53].*

- *Να χρησιμοποιήσουν τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά ταμεία προς στήριξη των μεταβιβάσεων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε επιχειρηματίες που προτίθενται να συνεχίσουν τη λειτουργία της επιχείρησης.*

- *Να βελτιώσουν τις ενημερωτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες για τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων, καθώς και τη συλλογή δεδομένων και την παρακολούθηση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων.*

- *Να δημοσιοποιήσουν με τρόπο αποτελεσματικό πλατφόρμες και αγορές για τη μεταβίβαση επιχειρήσεων και να δρομολογήσουν εκστρατείες για την ενίσχυση της ενημέρωσης μεταξύ δυνητικών πωλητών και αγοραστών βιώσιμων επιχειρήσεων.*

- *Να εξετάσουν την ανασκόπηση του φορολογικού κανονισμού όσον αφορά τον αντίκτυπό του στη ρευστότητα μικρών ή μεσαίων οικογενειακών επιχειρήσεων σε περίπτωση διαδοχής της ιδιοκτησίας χωρίς αρνητικό αντίκτυπο στα έσοδα.*

---

52 Για παράδειγμα, σύμφωνα με τη μελέτη για την «Επιχειρηματική δυναμική», μόνο το 1/3 των ελεγχθέντων κρατών μελών πρόσφεραν ειδικά χρηματοδοτικά προϊόντα για τη στήριξη των μεταβιβάσεων και σε δώδεκα κράτη μέλη διατέθηκε ελάχιστη ή καθόλου καθοδήγηση ή κατάρτιση επί του θέματος.

53 COM(2011) 864 Άρση των εμποδίων στη φορολογία διασυνοριακών κληρονομιών εντός της ΕΕ

3.5. Μετατροπή της αποτυχίας σε επιτυχία: παροχή δεύτερης ευκαιρίας σε μη δόλιους πτωχεύσαντες

Η αποτυχία των επιχειρήσεων, όπως και η δημιουργία επιχειρήσεων, αποτελεί μέρος μιας δυναμικής, υγιούς αγοράς. **Τα στοιχεία δείχνουν ότι η συντριπτική πλειονότητα (96%) των πτωχεύσεων οφείλεται σε μια αλυσίδα καθυστερημένων πληρωμών ή σε άλλα αντικειμενικά προβλήματα** - με άλλα λόγια, πρόκειται για μη δόλιες πτωχεύσεις που δεν οφείλονται σε απάτη εκ μέρους του επιχειρηματία[54]. Παρ' όλα αυτά, οι επιχειρηματίες υπόκεινται σε πληθώρα πτωχευτικών νομοθετικών διατάξεων ωσάν να είχαν διαπράξει απάτες, πράγμα που τους υποχρεώνει να διέλθουν μέσω πολύπλοκων διαδικασιών προτού απαλλαγούν. Σε ορισμένα κράτη μέλη, η διαδικασία μπορεί να είναι τόσο χρονοβόρα που οι επιχειρηματίες δεν προτίθενται να εξετάσουν άλλο επιχειρηματικό εγχείρημα[55]. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να μην δύνανται από νομικής άποψης να ξεκινήσουν μία νέα επιχείρηση κατά μεγάλο μέρος ή καθ' όλη τη διάρκεια του βίου τους.

Ακόμα και μετά την απαλλαγή, πρώην πτωχεύσαντες στιγματίζονται και έχουν δυσκολίες χρηματοδότησης νέας επιχείρησης. Ως εκ τούτου, πολλοί δυνητικοί επιχειρηματίες απλά παραιτούνται του εγχειρήματος και δεν σκέφτονται να προσπαθήσουν πάλι.

Σύμφωνα όμως με τα αποτελέσματα ερευνών, **οι επιχειρηματίες που επιχειρούν μια δεύτερη εκκίνηση έχουν μεγαλύτερη επιτυχία και κατορθώνουν να επιβιώσουν περισσότερο από τον μέσο όρο των επιχειρήσεων που ξεκινούν για πρώτη φορά· αναπτύσσονται ταχύτερα και απασχολούν περισσότερους εργαζόμενους**[56]. Έτσι, μία επιχειρηματική **αποτυχία δεν θα πρέπει να ισοδυναμεί με «ισόβια καταδίκη»** που να απαγορεύει οποιαδήποτε μελλοντική επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά θα πρέπει **να θεωρείται ως ευκαιρία άντλησης διδαγμάτων και βελτίωσης** – άποψη που σήμερα ήδη έχουμε πλήρως ενστερνιστεί ως τη βάση της προόδου στην επιστημονική έρευνα. Συνεπώς, οποιαδήποτε πρωτοβουλία για την ενθάρρυνση μιας νέας γενιάς επιχειρηματιών θα πρέπει και να τους διαβεβαιώνει ότι, εάν η πρώτη τους ιδέα δεν είχε αίσιο τέλος, αυτό δεν σημαίνει ότι τελείωσε διά παντός και ο επιχειρηματικός τους βίος. Έτσι, οι νομοθετικές διατάξεις για τις πτωχεύσεις πρέπει να επιτρέπουν στις επιχειρήσεις παροχής πιστώσεων να απαιτούν και να ανακτούν με ταχείς και αποτελεσματικούς τρόπους τις αξιώσεις τους, ενώ θα πρέπει να θεσπιστούν ταχύτερες και πιο προσιτές διαδικασίες για την εκκαθάριση επιχειρήσεων και την απαλλαγή από τη χρεωκοπία.

Η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για μία νέα ευρωπαϊκή προσέγγιση σχετικά με την αποτυχία και την αφερεγγυότητα των επιχειρήσεων[57] με σκοπό να διαμορφωθεί ένα περιβάλλον πιο φιλικό με τις επιχειρήσεις και να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των εθνικών νομοθετικών διατάξεων περί αφερεγγυότητας, μεταξύ άλλων για τη διάρκεια και το κόστος της περιόδου απαλλαγής από τη χρεωκοπία. Ως πρώτο βήμα για την ανάληψη δράσης, η Επιτροπή εξέδωσε παράλληλα και μια πρόταση για τον εκσυγχρονισμό του κανονισμού περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας[58] προκειμένου να διασφαλιστεί διασυνοριακή

---

54 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0584:FIN:en:PDF

55 Σε ορισμένα κράτη μέλη η διαδικασία εκκαθάρισης διαρκεί περίπου 1-2 έτη. Επιπλέον 3-9 έτη χρειάζονται για να ξεκινήσει εκ νέου η επιχειρηματική δραστηριότητα.

56 E. Stam, D. B. Audretsch και J. Meijaard, «Renascent Entrepreneurship», Erasmus Research Institute of Management, 2006.

57 COM(2012) 742 «Μια νέα ευρωπαϊκή προσέγγιση για την επιχειρηματική αποτυχία και την αφερεγγυότητα».

58 COM(2012) 744

αναγνώριση της διάσωσης επιχειρήσεων και να διευκολυνθεί η ικανοποίηση αξιώσεων σε άλλο κράτος μέλος.

Η Επιτροπή:

- *Θα δρομολογήσει δημόσια διαβούλευση για να συλλέξει τις απόψεις από τους ενδιαφερόμενους παράγοντες σχετικά με τα ζητήματα που επισημαίνονται στην ανακοίνωση για μια νέα ευρωπαϊκή προσέγγιση για την επιχειρηματική αποτυχία και την αφερεγγυότητα· συγκεκριμένα, την παροχή μιας δεύτερης ευκαιρίας στους μη δόλιους επιχειρηματίες που πτώχευσαν και τη συντόμευση και την ευθυγράμμιση του χρόνου που απαιτείται για να απαλλαγεί ένας επιχειρηματίας από τη χρεωκοπία.*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να μειώσουν, όπου είναι εφικτό, τον χρόνο απαλλαγής και τη διευθέτηση του χρέους για μη δόλιους επιχειρηματίες μετά τη χρεωκοπία σε τρία έτη κατ' ανώτατο όριο το 2013.*[59]
- *Να προσφέρουν υπηρεσίες στήριξης σε επιχειρήσεις για την έγκαιρη αναδιάρθρωσή τους, συμβουλές για την πρόληψη της χρεωκοπίας και να στηρίξουν τις ΜΜΕ εν όψει της αναδιάρθρωσης και της επανεκκίνησής τους.*
- *Να παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες σε πτωχεύσαντες επιχειρηματίες για τη διαχείριση του χρέους και τη διευκόλυνση της οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης και να αναπτύσσουν προγράμματα για αυτούς που κάνουν μια δεύτερη αρχή όσον αφορά την καθοδήγηση, την κατάρτιση και τη δικτύωση επιχειρήσεων.*

3.6. Κανονιστικός φόρτος: σαφέστεροι και απλούστεροι κανόνες

Παρότι οι επιχειρηματίες θα πρέπει να αποτελούν τον «συνήθη πελάτη» των κρατικών διοικήσεων όσον αφορά τις διαδικαστικές απαιτήσεις των τελευταίων, ακόμα και σήμερα σχεδόν τα τρία τέταρτα των Ευρωπαίων θεωρούν υπερβολικά δύσκολο να ξεκινήσουν της δική τους επιχείρηση λόγω της διοικητικής πολυπλοκότητας[60]. Πολλοί περισσότεροι διαμαρτυρήθηκαν για τον επαχθή κανονιστικό φόρτο που επιβάλλεται στη λειτουργία μιας επιχείρησης. Γνωρίζοντας το πρόβλημα αυτό το 2007 η Επιτροπή ανέλαβε πρόγραμμα δράσης με σκοπό να μειώσει τη γραφειοκρατία από την ενωσιακή νομοθεσία κατά 25% πριν από τα τέλη του 2012[61]. Τον Νοέμβριο του 2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεσή της για την ελαχιστοποίηση του κανονιστικού φόρτου για ΜΜΕ – προσαρμόζοντας τον κανονισμό της

---

59 Όπως ζητήθηκε στα συμπεράσματα του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας τον Μάιο του 2011.

60 Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο (Flash Eurobarometer) της Επιτροπής της ΕΕ τεύχος 354 «Επιχειρηματικότητα».

61 Πρόγραμμα δράσης για την εξάλειψη του περιττού διοικητικού φόρτου στις επιχειρήσεις στους προσδιορισθέντες τομείς προτεραιότητας της ΕΕ που δημιούργησαν το 80% περίπου του διοικητικού φόρτου από τη νομοθεσία της ΕΕ, μεταξύ άλλων εθνικοί κανόνες που εφαρμόζουν ή μεταφέρουν τη συγκεκριμένη νομοθεσία. Σε συντονισμό με την Ομάδα υψηλού επιπέδου για τη μείωση του διοικητικού φόρτου (ομάδα Stoiber) που χρησίμευσε ως ανεξάρτητος σύμβουλος, προτάθηκαν εκατοντάδες προσαρμογές που έχουν ήδη επιφέρει ετήσια εξοικονόμηση 40 δισεκ. ευρώ στις επιχειρήσεις. Οι προτάσεις περιλάμβαναν τομείς που κυμαίνονται από τη γεωργία, το περιβάλλον και την αλιεία έως το εταιρικό δίκαιο, τη φορολογία, τη στατιστική, την ασφάλεια τροφίμων και τα φάρμακα. Οι μεγαλύτεροι «συνεισφέροντες» στην εξοικονόμηση είναι η φορολογική νομοθεσία (η μετάβαση από χάρτινα σε ηλεκτρονικά τιμολόγια) και η εταιρική νομοθεσία (εξαιρέσεις για μικροεπιχειρήσεις από ορισμένες διατάξεις όσον αφορά τον ισολογισμό και τις υποχρεώσεις δημοσίευσης).

ΕΕ στις ανάγκες των μικροεπιχειρήσεων[62]. Με αυτή έφερε στο επίκεντρο της προσοχής της ένα πολύ μεγαλύτερο φάσμα του συνολικού κανονιστικού φόρτου, πέραν του διοικητικού φόρτου της υποβολής εκθέσεων στις αρχές, και εισήγαγε την αρχή της αντιστροφής του βάρους της απόδειξης για οποιοδήποτε νέο κανονιστικό φορτίο. Επίσης η Επιτροπή δεσμεύτηκε να βελτιώσει τις διαβουλεύσεις με μικρότερες επιχειρήσεις και να υιοθετήσει έναν ετήσιο πίνακα αποτελεσμάτων σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής στα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις πέραν του προαναφερθέντος στόχου για μείωση κατά 25%. Τα μέτρα του ενωσιακού νομοθέτη επέτρεψαν την εξοικονόμηση 30,8 δισεκ. ευρώ ετησίως για τις επιχειρήσεις. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το 25% του κανονιστικού φόρτου, που εκτιμήθηκε σε 123,8 δισεκ. ευρώ. Ο φόρτος θα μπορέσει να μειωθεί κατά 5,5% ακόμη υπό την προϋπόθεση το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν τις πρόσθετες προτάσεις που υπέβαλε η Επιτροπή.

Αξιοσημείωτη εξοικονόμηση έχει επιτευχθεί στους τομείς της **φορολογικής νομοθεσίας** (μετάβαση από τη χάρτινη στην ηλεκτρονική τιμολόγηση) και της εταιρικής νομοθεσίας (εξαιρέσεις για μικροεπιχειρήσεις από ορισμένες διατάξεις σχετικά με τις υποχρεώσεις υποβολής οικονομικών εκθέσεων). Για παράδειγμα, η οδηγία για την τιμολόγηση[63] επέφερε ίση μεταχείριση μεταξύ χάρτινων και ηλεκτρονικών τιμολογίων και δεν επιτρέπει πλέον στα κράτη μέλη να ορίζουν συγκεκριμένη τεχνολογία για ηλεκτρονικά τιμολόγια[64]. Έχει επίσης προχωρήσει ο εκσυγχρονισμός **της τελωνειακής νομοθεσίας**, που μειώνει τις υποχρεώσεις υποβολής στατιστικών εκθέσεων για τις ΜΜΕ, και ενός μεγάλου φάσματος τομέων στα κράτη μέλη[65].

Η μείωση του περιττού κανονιστικού φόρτου παραμένει στην κορυφή της πολιτικής ατζέντας της Επιτροπής. Για τον σκοπό αυτό, εκτός από τις διασκέψεις που πραγματοποιούνται στα κράτη μέλη, την 1η Οκτωβρίου 2012 δρομολογήθηκε δημόσια διαβούλευση για τον προσδιορισμό των **δέκα περισσότερο επαχθών πράξεων της νομοθεσίας της ΕΕ**[66]. Το αποτέλεσμα της διαβούλευσης, σε συνδυασμό με τα πορίσματα ειδικότερης ανάλυσης, θα ληφθεί υπόψη, όταν αξιολογηθεί κατά πόσο είναι αναγκαίο να επανεξεταστούν οι κανονισμοί της ΕΕ σε συγκεκριμένους τομείς.

Οι κανονιστικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων θα πρέπει να είναι σαφείς και απλές. Πέρα από την προστασία της δημόσιας υγείας και της ασφάλειας και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία και του περιβάλλοντος, η σαφήνεια του κανονιστικού πλαισίου εξασφαλίζει ίσους όρους ανταγωνισμού, δίκαιο και ελεύθερο ανταγωνισμό, επιχειρηματική βεβαιότητα και προβλεψιμότητα στην αγορά. Οι έξυπνες κανονιστικές ρυθμίσεις μπορούν επίσης να προωθήσουν την καινοτομία και να φέρουν τις ευρωπαϊκές εταιρείες στην

---

62 COM(2011)803 και ανακοίνωση σχετικά με τη ρυθμιστική καταλληλότητα της ΕΕ (REFIT!) βλ: http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/index_el.htm

63 Οδηγία 2010/45/ΕΕ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2010, για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας όσον αφορά τους κανόνες τιμολόγησης.

64 Εκτιμάται ότι, εάν όλες οι επιχειρήσεις υιοθετήσουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση, η εξοικονόμηση θα ανέλθει σε 18 δισεκ. ευρώ μεσοπρόθεσμα.

65 Για μια επισκόπηση των βέλτιστων πρακτικών, βλ. εκτενή παραρτήματα του «Europe can do better» (Η Ευρώπη μπορεί να βελτιώσει τις επιδόσεις της), που εξέδωσε η Ομάδα υψηλού επιπέδου για τη μείωση του διοικητικού φόρτου (Νοέμβριος 2011), στον ιστότοπο http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/best_practice_report/docs/bp_report_signature_en.pdf

66 Διαβούλευση : «Ποιες είναι οι δέκα περισσότερο επαχθείς νομοθετικές πράξεις της ΕΕ για τις ΜΜΕ;» http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/public-consultation-new/index_en.htm

πρωτοπορία σε πρωταρχικές τεχνολογίες και υπηρεσίες. Ωστόσο, θα πρέπει να εξαλειφθεί ο αναδιπλασιασμός ή η έλλειψη συντονισμού στην αδειοδότηση. Ομοίως, θα πρέπει να καταργηθούν οι επαχθείς διατυπώσεις, όπως το αίτημα για την απόδειξη της επικύρωσης δημόσιων εγγράφων (π.χ. εταιρικά αρχεία), για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες εντός της εσωτερικής αγοράς.

Η γραφειοκρατία θα πρέπει να εξαλειφθεί ή να μειωθεί, όποτε αυτό είναι εφικτό **για όλες τις επιχειρήσεις** και ιδίως για μικροεπιχειρήσεις **συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων και των ελεύθερων επαγγελμάτων**, που είναι εξαιρετικά ευαίσθητες στον φόρτο της γραφειοκρατίας λόγω του μικρότερου μεγέθους τους και των περιορισμένων ανθρώπινων και χρηματοδοτικών πόρων τους. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να αρθούν οι εναπομείναντες άσκοποι και αδικαιολόγητοι φραγμοί εισόδου σε ελεύθερα επαγγέλματα.

Στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων οι ΜΜΕ και οι επιχειρήσεις που υποβάλλουν διασυνοριακές προσφορές παρεμποδίζονται από διοικητικές απαιτήσεις (π.χ. προσκόμιση αποδεικτικών εγγράφων), προβλήματα στην απόκτηση πληροφοριών και ορισμένες φορές δυσανάλογες απαιτήσεις από τις συμβαλλόμενες αρχές. Το ποσοστό των ΜΜΕ στις οποίες κατακυρώνονται δημόσιες συμβάσεις δεν έχει μεταβληθεί σημαντικά από το 2002. Ο σημαντικότερος παράγοντας που επηρεάζει τη συμμετοχή των ΜΜΕ είναι το μέγεθος της σύμβασης – οι ΜΜΕ δεν έχουν την ικανότητα να υποβάλλουν προσφορά ή να εκπληρώσουν τις απαιτήσεις μεγάλων δημόσιων συμβάσεων και εν γένει, συμβάσεις άνω των 300.000 ευρώ φαίνεται να υπερβαίνουν την ικανότητά τους. Η χρησιμοποίηση πολλών συμβάσεων με συνολική αξία που υπερβαίνει ορισμένα κατώφλια θα αυξήσει τον αριθμό των συμβάσεων που είναι προσιτές σε ΜΜΕ.

Επιπλέον, η Επιτροπή συνιστά σε κράτη μέλη να συνεχίσουν να εκσυγχρονίζουν τις αγορές εργασίας απλουστεύοντας την εργατική νομοθεσία και αναπτύσσοντας ευέλικτες εργασιακές ρυθμίσεις, μεταξύ άλλων εργασιακές ρυθμίσεις μειωμένου ωραρίου[67].

Επιπροσθέτως, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να μπορούν να υπολογίζουν **στην παροχή συμβουλών και συνδρομής από εμπειρογνώμονες** οσάκις έρχονται αντιμέτωπες με λάθος εφαρμογή της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά, τομέας στον οποίο, τα τελευταία 10 έτη, έχει ενεργοποιηθεί το δίκτυο (SOLVIT) της Επιτροπής.

Οι επιχειρηματίες θα πρέπει επίσης να υπολογίζουν σε ένα ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης για τη λήψη πλήρους ενημέρωσης σχετικά με άδειες, διοικητικές διαδικασίες, χρηματοδότηση και δημόσια στήριξη. Οι ενιαίες θυρίδες (One stop shops) για επιχειρηματίες, όπως η «Barcelonactiva», που το 2011 κέρδισε το Ευρωπαϊκό Βραβείο Προώθησης της Επιχειρηματικότητας (European Enterprise Promotion Award), θα πρέπει να επεκταθούν. Επιπλέον, η Επιτροπή δρομολόγησε πρόσφατα μία νέα διαδικτυακή πύλη "Your Europe" που περιλαμβάνει **ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ**[68]. Θα πρέπει να καταστούν διαθέσιμες διαδικτυακά περισσότερες διοικητικές διαδικασίες για επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων σε διασυνοριακό επίπεδο. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να επεκτείνουν τα εθνικά ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης που συστάθηκαν βάσει της οδηγίας για τις υπηρεσίες σε περισσότερες διαδικασίες, προκειμένου να ακολουθήσουν

---

67 «Στοχεύοντας σε μια ανάκαμψη με άφθονες θέσεις απασχόλησης», 18.4.2012, COM(2012) 173 τελικό. Βλέπε επίσης «Obstacles to growth - Recruiting the first employee» (Εμπόδια στην ανάπτυξη – η πρόσληψη του πρώτου υπαλλήλου), έκθεση της ομάδας εμπειρογνωμόνων «First Employee», .http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/support_measures/first_emp/1st_emp_en.pdf

68 Αυτό είναι το αποτέλεσμα του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για τη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, (COM(2011) 870 τελικό.

την προσέγγιση του κύκλου ζωής της επιχείρησης, να είναι πολύγλωσσα και περισσότερο φιλικά προς τον χρήστη.

Η Επιτροπή:

- *Θα συνεχίσει να επιδιώκει σθεναρά τη μείωση του κανονιστικού φόρτου της προτεινόμενης νομοθεσίας της ΕΕ, ιδίως στους τομείς όπου παρατηρείται ο μεγαλύτερος φόρτος.*

- *Θα αναφέρει τον τρόπο επανεξέτασης και αναθεώρησης του κανονισμού ΕΕ για τη μείωση του φόρτου σε τομείς που συγκαταλέγονται στους «δέκα πιο επαχθείς». Επιπλέον, θα προτείνει νομοθετικές πρωτοβουλίες για τη μείωση του περιττού διοικητικού φόρτου σε άλλους τομείς, όπως αυτές που προωθούν την ηλεκτρονική τιμολόγηση στο πεδίο των δημόσιων συμβάσεων και που διευκολύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ*[69].

- *Θα προτείνει νομοθεσία για την κατάργηση των επαχθών απαιτήσεων επικύρωσης δημόσιων εγγράφων που επιβαρύνουν τις ΜΜΕ για τη διεξαγωγή διασυνοριακών συναλλαγών εντός της εσωτερικής αγοράς.*

- *Θα συγκροτήσει ομάδα εργασίας για την εκτίμηση των ειδικών αναγκών επιχειρηματιών που λειτουργούν ως ελεύθεροι επαγγελματίες σε σχέση με ζητήματα όπως η απλοποίηση, η διεθνοποίηση ή η πρόσβαση στη χρηματοδότηση.*

- *Θα παρακολουθήσει την πρόοδο μέσω των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης βάσει της οδηγίας για τις υπηρεσίες και θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναλάβουν μία περισσότερο επιχειρηματοκεντρική προσέγγιση.*

- *Θα αναλάβει δράση ώστε περισσότερες επιχειρήσεις να τυγχάνουν βοήθειας μέσω του SOLVIT, σε περίπτωση που δεν τηρούνται τα δικαιώματά τους στην ενιαία αγορά από μέρους των δημόσιων αρχών. Το Enterprise Europe Network θα πρέπει να συνδράμει επιχειρήσεις, έτσι ώστε να μπορούν να έχουν αποτελεσματική πρόσβαση και να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά το SOLVIT. Θα εξετάσει διεξοδικά όλους τους υφιστάμενους πόρους για επιχειρηματίες σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να διασφαλίσει σαφήνεια και προσβασιμότητα και να αποφεύγεται η επικάλυψη και οι μη επικαιροποιημένες πληροφορίες.*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να μειώσουν τον χρόνο χορήγησης αδειών και λοιπών εγκρίσεων που απαιτούνται για την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στον ένα μήνα μέχρι τα τέλη του 2015*[70].

- *Να εφαρμόσουν πλήρως τον «Ευρωπαϊκό κώδικα βέλτιστων πρακτικών για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις» μέχρι το 2013.*

---

69 Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2013 (COM (2012) 629 τελικό)

70 Η μελέτη «Επιχειρηματική δυναμική» του 2010 διαπίστωσε ότι σε 7 από τις 33 ευρωπαϊκές χώρες που ελέγχθηκαν, κατέστη δυνατό για πέντε εταιρείες πρότυπα να λάβουν όλες τις απαραίτητες άδειες εντός 30 ημερών.

- *Να συνεχίσουν τον εκσυγχρονισμό της αγοράς εργασίας τους απλοποιώντας την εργατική νομοθεσία και αναπτύσσοντας ευέλικτες εργασιακές ρυθμίσεις, μεταξύ άλλων εργασιακές ρυθμίσεις μειωμένου ωραρίου*[71].

- *Να επεκτείνουν τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης σε περισσότερες οικονομικές δραστηριότητες και να τα καταστήσουν περισσότερο φιλικά προς τον χρήστη.*

- *Να δημιουργήσουν «ενιαίες θυρίδες για επιχειρηματίες» με σκοπό τη συνένωση όλων των υπηρεσιών στήριξης προς τις επιχειρήσεις, όπως είναι η καθοδήγηση, η διευκόλυνση και η παροχή συμβουλών για πρόσβαση σε συμβατική και μη συμβατική χρηματοδότηση, η πρόσβαση σε «εκκολαπτήρια επιχειρήσεων» και «φορείς επιτάχυνσης της επιχειρηματικότητας» και η παροχή στήριξης για την έγκαιρη διεθνοποίηση νέων επιχειρήσεων. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα πρέπει να ενέχονται προκειμένου να διασφαλιστεί μία συμμετοχική προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένων των φορέων που παρέχουν εκπαίδευση και κατάρτιση.*

4. ΠΥΛΩΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 3 – ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΡΟΣ ΜΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

4.1. Νέες αντιλήψεις: επιχειρηματίες ως πρότυπα προς μίμηση

Η Ευρώπη έχει περιορισμένο αριθμό γνωστών παραδειγμάτων επιχειρηματικών επιτυχιών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η επιχειρηματικότητα δεν έχει προβληθεί ως η προτιμώμενη επιλογή σταδιοδρομίας. Είναι σπάνιο στην Ευρώπη το επάγγελμα του επιχειρηματία να βρεθεί σε υψηλή θέση μεταξύ της κατάταξης των πιο επιθυμητών επαγγελμάτων. Παρά το γεγονός ότι οι επιχειρηματίες δημιουργούν θέσεις απασχόλησης και αποτελούν κινητήρια δύναμη της οικονομίας οι επιτυχίες τους δεν αποτελούν πρότυπα προς μίμηση στα μέσα επικοινωνίας. Στον κατάλογο των ελκυστικών επαγγελμάτων η επιχειρηματική σταδιοδρομία κατατάσσεται χαμηλά στην προτιμήσεις των νέων και αυτό λειτουργεί αποτρεπτικά για όσους θέλουν ενδεχομένως να γίνουν επιχειρηματίες.

Έτσι, για την αλλαγή της επιχειρηματικής νοοτροπίας έχει σημασία **να αλλάξει η αντίληψη για τους επιχειρηματίες με την πρακτική και θετική επικοινωνία** των επιτευγμάτων τους, την αξία τους στην κοινωνία και την προβολή των ευκαιριών δημιουργίας ή απόκτησης μιας νέας επιχείρησης ως επαγγελματικό προορισμό. Για να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός, πρέπει να προβληθούν περισσότερο ως πρότυπα προς μίμηση και παράλληλα να ληφθεί υπόψη η ποικιλομορφία των επιχειρηματικών χαρακτηριστικών και κατευθύνσεων προς την επιτυχία. Η παροχή σαφών και ελκυστικών πληροφοριών σχετικά με τις προκλήσεις και τις ανταμοιβές μιας επιχειρηματικής σταδιοδρομίας μπορεί να διασκεδάσει τις αρνητικές εντυπώσεις. Έχει συνεπώς ουσιαστική σημασία να γίνει μια ευρύτερη δημόσια συζήτηση, ιδίως στα μέσα ενημέρωσης, ώστε να υπάρξει μια επιχειρηματική επανάσταση. Οι δημόσιοι και οι ιδιωτικοί φορείς θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να δίνουν έμφαση στην κοινωνικοοικονομική σημασία των επιχειρηματιών όχι μόνον ως θεμιτή επαγγελματική επιλογή αλλά και ως θέμα ύψιστου εθνικού, ευρωπαϊκού και διεθνούς ενδιαφέροντος.

Η Επιτροπή:

[71] http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_en.pdf, σελίδα 10

- *Θα καθορίσει, στο πλαίσιο της «Εβδομάδας ΜΜΕ», μια «Ημέρα Επιχειρηματικότητας της ΕΕ» σε ολόκληρη την Ευρώπη για μαθητές της τελευταίας τάξης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι εκδηλώσεις μπορεί να περιλαμβάνουν συναντήσεις με επιχειρηματίες, μελέτες περιπτώσεων, διαλέξεις, εργαστήρια και ημέρες υποδοχής του κοινού σε επιχειρήσεις.*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να ενισχύσουν τις δραστηριότητες προώθησης της επιχειρηματικότητας και να ορίσουν γνωστούς επιχειρηματίες ως πρέσβεις της επιχειρηματικότητας, προκειμένου να αποτελέσουν «το πρόσωπο της επιχειρηματικότητας» στις χώρες τους. Ο ρόλος τους θα είναι να προωθήσουν την αξία της επιχειρηματικότητας στην κοινωνία, να δώσουν έμφαση στη σημασία της ανάπτυξης επιχειρηματικών δεξιοτήτων και εμπειριών στην εκπαίδευση και να προβάλουν την επιχειρηματικότητα ως ευκαιρία σταδιοδρομίας.*

- *Να συνεκτιμήσουν καλύτερα την ποικιλία των επιχειρηματικών προτύπων και νομικών καθεστώτων στο πλαίσιο των εθνικών ή τοπικών προγραμμάτων τους για τη στήριξη επιχειρήσεων και να αναπτύξουν την εκπαίδευση και κατάρτιση στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.*

4.2. Νέοι ορίζοντες: προσέγγιση γυναικών, ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας, μεταναστών, ανέργων, νέων

Οι δημογραφικές ομάδες που υποεκπροσωπούνται εντός του επιχειρηματικού πληθυσμού και ιδίως τα άτομα που ιδρύουν νέες επιχειρήσεις είναι οι νέοι, οι γυναίκες, τα άτομα με αναπηρία και/ή οι μετανάστες. Όσον αφορά τις συγκεκριμένες ομάδες, η Ευρώπη πρέπει να τους προσφέρει ευκαιρίες να αναπτύξουν την επιχειρηματικότητά τους για βρουν εργασία, να τους χειραφετήσει οικονομικά και κοινωνικά και να αξιοποιήσει τις δημιουργικές και καινοτόμες ικανότητές τους. Οι ευκαιρίες αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες, τις προσδοκίες και τους κανόνες των διαφόρων αυτών ομάδων όσον αφορά τόσο τον τρόπο παροχής συμβουλών και πληροφοριών όσο και την υποδοχή τους. Οι δράσεις θα πρέπει να βασίζονται σε πρόγραμμα ολοκληρωμένης στήριξης που προωθεί το ανθρώπινο κεφάλαιο, καθώς και στην παροχή χρηματοδοτικής στήριξης. Πέραν των ειδικών δραστηριοτήτων που είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες καθεμίας από τις ομάδες αυτές, όλες θα πρέπει να συμπεριληφθούν στα προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης. Τα προγράμματα αυτά σχεδιάζονται και προσφέρονται σε συνεργασία με παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης, οργανώσεις νεολαίας, συμβούλους σχετικά με την ενσωμάτωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

4.2.1. Γυναίκες

Οι γυναίκες αποτελούν το 52% του συνολικού ευρωπαϊκού πληθυσμού, αλλά μόνο το ένα τρίτο των αυτοαπασχολούμενων ή του συνόλου των ατόμων που ξεκινούν μια επιχειρηματική δραστηριότητα στην ΕΕ[72]. **Κατά συνέπεια, οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν μια τεράστια δεξαμενή επιχειρηματικού δυναμικού στην Ευρώπη**. Όταν ιδρύουν ή είναι υπεύθυνες για μια επιχείρηση, οι γυναίκες αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες από ό,τι οι άνδρες, ιδίως

[72] Eurostat, «Statistics in focus: the entrepreneurial gap between men and women» (το επιχειρηματικό χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών) (30/2007).

όσον αφορά την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, την κατάρτιση, τη δικτύωση και τη συμφιλίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και του οικογενειακού βίου[73].

Οι εν δυνάμει γυναίκες επιχειρηματίες θα πρέπει να ενημερώνονται για προγράμματα στήριξης επιχειρήσεων και ευκαιρίες χρηματοδότησης.

Το 2009, η Επιτροπή εγκαινίασε το Ευρωπαϊκό δίκτυο πρεσβειρών γυναικείας επιχειρηματικότητας, με σκοπό να παράσχει εμπνευσμένα πρότυπα προς μίμηση για εν δυνάμει γυναίκες επιχειρηματίες. Κατόπιν, το 2011 ακολούθησε το ευρωπαϊκό δίκτυο καθοδήγησης για γυναίκες επιχειρηματίες, τα μέλη του οποίου συμβουλεύουν εθελοντικά γυναίκες που ξεκινούν νέες επιχειρήσεις και είναι υπεύθυνες για τη λειτουργία τους. Το 2012, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των δύο φύλων στα διοικητικά συμβούλια εισηγμένων εταιρειών. Ακόμα και αν η ιδιότητα του μέλους διοικητικού συμβουλίου απαιτεί διαφορετικές ικανότητες και δεξιότητες σε σύγκριση με την επιχειρηματικότητα, περισσότερες γυναίκες σε ανώτατες διευθυντικές θέσεις θα μπορούσαν να αποτελέσουν πρότυπο προς μίμηση γενικά για άλλες γυναίκες. Η προβολή περισσότερων επιτυχημένων επαγγελματιών γυναικών θα δείξει σε άλλες γυναίκες ότι έχουν κι αυτές πιθανότητες επιτυχίας στην αγορά εργασίας.

Η αποτελεσματική εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για την ισότητα των φύλων, ιδίως η οδηγία 2010/41/ΕΚ[74], αναμένεται να προάγει περαιτέρω την επιχειρηματικότητα των γυναικών.

Η Επιτροπή:

- *Θα δημιουργήσει μια ευρωπαϊκή διαδικτυακή πλατφόρμα καθοδήγησης, παροχής συμβουλών, εκπαίδευσης και δικτύωσης επιχειρήσεων για γυναίκες επιχειρηματίες που θα προβάλλει διαδικτυακά τα υφιστάμενα δίκτυα εθνικών πρεσβειρών και καθοδήγησης, θα εμβαθύνει την προσφορά τους και θα επεκτείνει την εμβέλειά τους, και θα στηρίξει τη γυναικεία επιχειρηματικότητα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο προωθώντας την ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κρατών μελών.*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν εθνικές στρατηγικές για την επιχειρηματικότητα των γυναικών που αποσκοπούν στην αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων με επικεφαλής γυναίκες.*
- *Να συλλέγουν δεδομένα ανά φύλο και να παρέχουν ετήσιες επικαιροποιήσεις σχετικά με την κατάσταση των γυναικών επιχειρηματιών σε εθνική βάση.*
- *Να συνεχίσουν και να επεκτείνουν τα υφιστάμενα δίκτυα πρεσβειρών γυναικείας επιχειρηματικότητας και καθοδήγησης για γυναίκες επιχειρηματίες.*

[73] Βλ. π.χ., O. Bekh, ETF Women's Entrepreneurship Development, Policy Brief (Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας των γυναικών, ETF, σύνοψη πολιτικής) (2012) A. Lesina, F. Lotti, «Do Women Pay More for Credit? Evidence from Italy» (Πληρώνουν οι γυναίκες ακριβότερα για πίστωση; Στοιχεία από την Ιταλία, έγγραφο εργασίας του NBER) 2008· «women in business and decision-making» (γυναίκες στους τομείς των επιχειρήσεων και της λήψης αποφάσεων), Eurochambres (2004).

[74] ΕΕ L180/1 της 15.7.2010

- *Να εφαρμόσουν πολιτικές που θα επιτρέπουν στις γυναίκες να επιτυγχάνουν τη δέουσα ισορροπία εργασίας-ιδιωτικού βίου, εξασφαλίζοντας την παροχή κατάλληλης και προσιτής φροντίδας για παιδιά και εξαρτώμενους ηλικιωμένους, αξιοποιώντας ιδίως τις επιλογές στήριξης στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ, του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ.*

4.2.2. Άτομα μεγαλύτερης ηλικίας

Τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας αποτελούν πολύτιμο πόρο για την επιχειρηματικότητα. Την περίοδο 1990-2010, το ποσοστό των πολιτών ηλικίας άνω των 50 ετών στην Ευρώπη ανήλθε από 32,1% σε 36,5% και η διάμεση ηλικία του ευρωπαϊκού πληθυσμού αναμένεται να αυξηθεί τις επόμενες δεκαετίες. Κάθε χρόνο συνταξιοδοτείται μία διαρκώς αυξανόμενη κοόρτη ενηλίκων με υψηλή εκπαίδευση και εμπειρία και, μέχρι στιγμής η κοινωνία δεν έχει αναζητήσει καινοτόμους τρόπους ώστε να απασχοληθούν και να αξιοποιηθούν η τεχνογνωσία και οι δεξιότητές τους. Η συμμετοχή τους τόσο στη δημιουργία επιχειρήσεων όσο και στη στήριξη νέων και υφιστάμενων επιχειρηματιών θα μεγιστοποιήσει τον πλούτο της εμπειρίας που κατέχουν και που μπορεί να χαθεί με τη συνταξιοδότηση, θα καλλιεργήσει τη μάθηση μεταξύ γενεών και θα εξασφαλίσει τη μεταφορά της γνώσης.

Καθώς οι άνθρωποι ζουν κατά μέσο όρο περισσότερο και με καλύτερη υγεία, τα παραδοσιακά πρότυπα και οι επιλογές συνταξιοδότησης αρχίζουν να αλλάζουν. Τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που επιθυμούν να αρχίσουν μια επιχειρηματική δράση για πρώτη φορά θα πρέπει να επωφεληθούν από το πλήρες φάσμα των υφιστάμενων υπηρεσιών στήριξης.

Οι επιχειρηματίες μεγαλύτερης ηλικίας μπορούν επίσης να αποτελέσουν πολύτιμο πόρο για άλλους επιχειρηματίες. Οι συνταξιούχοι επιχειρηματίες διαθέτουν πολύτιμη τεχνογνωσία και εμπειρία που μπορεί να διευκολύνουν την έναρξη και τη λειτουργία μιας εταιρείας σε σχέση με ένα άπειρο άτομο που επιθυμεί να ιδρύσει μια εταιρεία. Η συγκεκριμένη γνώση αντιπροσωπεύει πολύτιμο πνευματικό κεφάλαιο για την Ευρώπη και θα πρέπει να αξιοποιηθεί όσον το δυνατόν περισσότερο. Η Ευρώπη μπορεί να εμπνευστεί από προγράμματα όπως το «Senior Enterprise» (Ιρλανδία) και το «Maillages» (Γαλλία). Τα προγράμματα αυτά ενθαρρύνουν άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που επιθυμούν να εργαστούν ως εθελοντές μέντορες ή να αγοράσουν ενδεχομένως μια επιχείρηση ή να επενδύσουν σε αυτή ή ακόμη να αναλάβουν την προσωρινή διαχείρισή της να συνδράμουν ευάλωτες νεοσύστατες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις που βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο[75].

Η Επιτροπή:

- *Θα συμβάλει στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών βοηθώντας εκτελεστικά διοικητικά στελέχη και επιχειρηματίες μεγαλύτερης ηλικίας ώστε να καθοδηγήσουν νέους επιχειρηματίες, και θα στηρίξει την αμοιβαία επιχειρηματική καθοδήγηση μεταξύ γενεών, με σκοπό την ανταλλαγή ζωτικών δεξιοτήτων, όπως είναι οι γνώσεις ΤΠΕ και η εμπειρία ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας.*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να ενθαρρύνουν επιχειρηματίες μεγαλύτερης ηλικίας που ενδιαφέρονται να μεταδώσουν τη τεχνογνωσία τους σε νέους επιχειρηματίες και να φέρουν σε επαφή*

[75] Ένα άλλο παράδειγμα του τι μπορεί να επιτευχθεί αποτελεί το αμερικανικό Service Corps of Retired Executives (SCORE) με δίκτυο 13.000 εθελοντών. Οι συμβουλές που παρέχουν εμπειρογνώμονες μέσω του δικτύου συνέδραμαν στη δημιουργία πάνω από 67.000 θέσεων απασχόλησης το 2011.

επιχειρηματίες μεγαλύτερης ηλικίας με μη έμπειρους επιχειρηματίες για τη δημιουργία ομάδων με ευρύτερες δεξιότητες.

- *Να διασφαλίσουν ότι η συμμετοχή επιχειρηματιών μεγαλύτερης ηλικίας και συνταξιοδοτηθέντων εκτελεστικών στελεχών σε παρόμοιες δραστηριότητες συμβιβάζεται με τις προοπτικές συνταξιοδότησής τους.*

4.2.3. Μετανάστες επιχειρηματίες

Οι μετανάστες ίδρυσαν το 52% των νεοσύστατων εταιρειών που δημιουργήθηκαν στη Σίλικον Βάλεϊ την περίοδο 1995-2005 και το Ισραήλ οφείλει το μεγαλύτερο μέρος της επιτυχίας του στον πληθυσμό των μεταναστών του. **Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, οι μετανάστες διαπνέονται από περισσότερο επιχειρηματικό πνεύμα σε σχέση με τους αυτόχθονες και ένας ετερόχθων αυτοαπασχολούμενος που κατέχει μικρή ή μεσαία εταιρεία δημιουργεί από 1,4 έως 2,1 πρόσθετες θέσεις απασχόλησης[76]. Οι μετανάστες αντιπροσωπεύουν σημαντική δεξαμενή εν δυνάμει επιχειρηματιών στην Ευρώπη**. Σήμερα όμως οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις μεταναστών είναι κυρίως μικροεπιχειρήσεις με καθόλου ή ελάχιστους υπαλλήλους. Είναι επίσης μικρές σε σύγκριση με τις ενδογενείς επιχειρήσεις όσον αφορά τον κύκλο εργασιών και τα κέρδη. Μετανάστες με ειδίκευση συχνά αντιμετωπίζουν νομικές δυσκολίες, περιορισμένες αγορές εργασίας και ευκαιρίες σταδιοδρομίας, κάτι που τους ωθεί στην αυτοαπασχόληση. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ορισμένες τρίτες χώρες εφαρμόζουν μια ιδιαίτερα ελκυστική μεταναστευτική πολιτική, προκειμένου να διευκολύνουν την άφιξη επιχειρηματιών. Θα πρέπει επίσης να εξεταστεί η κατάσταση των ομάδων μεταναστών με μικρότερη ειδίκευση, που είναι πιο ευάλωτοι. Παρά το γεγονός ότι οι μετανάστες έχουν υψηλότερα ποσοστά δημιουργίας επιχειρήσεων από τον υπόλοιπο πληθυσμό, αποτυγχάνουν συχνότερα λόγω της έλλειψης πληροφόρησης, γνώσης και γλωσσικών δεξιοτήτων[77].

Η ΕΕ έχει αναγνωρίσει δημόσια την ουσιαστική συμβολή των μεταναστών επιχειρηματιών στη βιώσιμη ανάπτυξη και απασχόληση. Η ευρωπαϊκή ατζέντα για την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών[78] τονίζει τον σημαντικό ρόλο των μεταναστών ως επιχειρηματιών και αναφέρει ότι «θα πρέπει επίσης να ενισχυθούν το δημιουργικό τους πνεύμα, αλλά και οι ικανότητες εφαρμογής καινοτομιών». Είναι σημαντικό οι πολιτικές για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη να λαμβάνουν πλήρως υπόψη το δυναμικό επιχειρηματικότητας που αντιπροσωπεύει η συγκεκριμένη ομάδα. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών με υψηλή ειδίκευση μπορούν ήδη να γίνονται δεκτοί ως εργαζόμενοι βάσει της οδηγίας για την μπλε κάρτα[79]. Οι εθνικές και οι ευρωπαϊκές πολιτικές θα πρέπει επίσης να εξετάσουν το δυναμικό των ειδικευμένων μεταναστών για τη δημιουργία επιχειρήσεων και θέσεων απασχόλησης. Ειδικότερα, μέτρα στήριξης και πρωτοβουλίες πολιτικής θα πρέπει να συνδράμουν στην προσέλκυση ταλαντούχων επίδοξων επιχειρηματιών που επιθυμούν να δημιουργήσουν παγκόσμιες επιχειρήσεις με έδρα στην Ευρώπη.

Η Επιτροπή:

---

76 OECD(2010), Open for Business; Migrant Entrepreneurshi in OECD Countries, OECD Publishing, http://dx.doi.org/10.1787/9789264095830-en

77 Rath, J., Eurofound (2011), Promoting ethnic entrepreneurship in European cities (Προώθηση της επιχειρηματικότητας των μεταναστών σε ευρωπαϊκές πόλεις), Οργανισμός Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο. Ευρώπη, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2011/38/en/2/EF1138EN.pdf

78 COM(2011) 455 τελικό και SEC(2011) 957 τελικό

79 Οδηγία 2009/50/ΕΚ του Συμβουλίου

- *Θα προτείνει πρωτοβουλίες πολιτικής για την προσέλκυση μεταναστών επιχειρηματιών και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας μεταξύ μεταναστών που βρίσκονται ήδη στην ΕΕ ή που φθάνουν για λόγους διαφορετικούς από την ίδρυση επιχείρησης, βάσει των βέλτιστων πρακτικών που έχουν αναπτυχθεί στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών.*

- *Θα αναλύσει τη σκοπιμότητα να υποβάλει πρόταση νομοθεσίας που θα αποσκοπεί στην άρση των νομικών εμποδίων για τη δημιουργία επιχειρήσεων και τη χορήγηση διαρκούς άδειας παραμονής σε ειδικευμένους μετανάστες επιχειρηματίες.*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να άρουν τα νομικά εμπόδια στη δημιουργία επιχειρήσεων από νόμιμους μετανάστες επιχειρηματίες. Για παράδειγμα, μπορούν να εξεταστούν πρωτοβουλίες για τη χορήγηση καθορισμένης άδεια παραμονής σε ειδικευμένους μετανάστες επιχειρηματίες ή μετανάστες πτυχιούχους ευρωπαϊκών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, έτσι ώστε να συστήσουν επιχείρηση στην Ευρώπη. Η άδεια αυτή μπορεί να παραταθεί, εάν εκπληρώνονται προκαθορισμένοι στόχοι για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, τον κύκλο εργασιών ή την άντληση νέας χρηματοδότησης.*

- *Να διευκολύνουν την πρόσβαση στην πληροφόρηση και στη δικτύωση για μετανάστες επιχειρηματίες και μελλοντικούς μετανάστες επιχειρηματίες δημιουργώντας π.χ. σχετικά κέντρα πληροφόρησης σε περιοχές πυκνοκατοικημένες από μετανάστες.*

4.2.4. Άνεργοι, ιδίως νέοι

Απέναντι στον υψηλό αριθμό ανέργων σε ολόκληρη την Ευρώπη, θα πρέπει να εφαρμοστούν προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας με σκοπό να ενθαρρυνθεί η ίδρυση επιχειρήσεων ως διέξοδος από την ανεργία[80]. Λιγοστά προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικής ανάπτυξης απευθύνονται ειδικά στους άνεργους νέους[81].

Όλα τα μέτρα στήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας θα πρέπει να περιλαμβάνουν ενημέρωση και να συνδυάζονται με υπηρεσίες στήριξης, με την παροχή συμβουλών και προσανατολισμού και με την πλαισίωση και καθοδήγηση στον τομέα των επιχειρήσεων. Η εν λόγω βοήθεια μπορεί επίσης να επεκταθεί στην απόκτηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων (π.χ. αναγνώριση επιχειρηματικών ευκαιριών, επιχειρηματικός σχεδιασμός, χρηματοοικονομική διαχείριση, πωλήσεις και μάρκετινγκ), που παρέχονται είτε άτυπα (π.χ. προγράμματα καθοδήγησης) είτε οργανωμένα με την παρακολούθηση κύκλων μαθημάτων. Η στήριξη θα πρέπει να είναι στοχοθετημένη σε ομάδες με το μεγαλύτερο δυναμικό (όπως είναι οι άνεργοι εργαζόμενοι με επαγγελματικές δεξιότητες, οι γυναίκες ή οι νέοι), και θα πρέπει να βασίζεται στη στενή συνεργασία μεταξύ υπηρεσιών απασχόλησης και φορέων επιχειρηματικής στήριξης και χρηματοδότησης. Στόχος είναι να βοηθηθούν οι άνεργοι να μεταβούν αποτελεσματικά στην αυτοαπασχόληση, να αυξηθεί η βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους και να προσαρμοστεί καταλλήλως η στήριξη σε ομάδες που μπορεί να απαιτούν επιπρόσθετους πόρους, όπως οι νέοι ή όσους μπορεί να μην προσεγγίζουν επαρκώς οι παραδοσιακοί δίαυλοι επιχειρηματικής στήριξης.

---

80 «Ωθώντας τη νεολαία προς την απασχόληση», COM(2012) 727

81 Βλ. ειδικότερα το European Commission-OECD Policy Brief on Youth Entrepreneurship in Europe (Ευρωπαϊκή Επιτροπή-ΟΟΣΑ Σύνοψη πολιτικής για την επιχειρηματικότητα των νέων στην Ευρώπη), που διατίθεται στον ιστότοπο: http://ec.europa.eu/youth/news/20120504-youth-entrepreurship-employment_en.htm

Θα πρέπει επίσης να δοθεί προσοχή στους ανέργους γενικότερα, ιδίως σε αυτούς που διαθέτουν ήδη δεξιότητες και ικανότητες τις οποίες μπορούν να μεταφέρουν με τη βοήθεια επιχειρηματικής πλαισίωσης και καθοδήγησης στην επιχειρηματική αυτοαπασχόληση.

Η Επιτροπή:

- *Θα δρομολογήσει το 2014 τον μελλοντικό μηχανισμό μικροχρηματοδότησης βάσει του προγράμματος για την κοινωνική αλλαγή και την καινοτομία (PSCI) ο οποίος θα είναι στοχοθετημένος σε ευάλωτες ομάδες, όπως τα άτομα που έχουν χάσει ή κινδυνεύουν να χάσουν την εργασία τους ή που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.*

- *Θα παράσχει, μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, τεχνική βοήθεια, ώστε να δοθεί προσοχή, μεταξύ άλλων, στην εφαρμογή προγραμμάτων στήριξης για νέους που ιδρύουν επιχειρήσεις και για επιχειρηματίες του κοινωνικού τομέα.*

- *Θα οργανώσει τον Ιούνιο του 2013 στο πλαίσιο του μηχανισμού μικροχρηματοδοτήσεων Progress, φόρουμ ενδιαφερομένων για την κοινωνική επιχειρηματικότητα και μικροχρηματοδότηση με σκοπό τη συμμετοχή τοπικών ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών φορέων στην προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην πράσινη οικονομία.*

- *Θα αναλύσει στην ετήσια έκθεση για την επιχειρηματικότητα του 2013, που εκπονήθηκε από κοινού με τον ΟΟΣΑ, την κατάσταση της επιχειρηματικότητας για τους ανέργους. Η έκθεση θα παρουσιάσει ανάλυση της παρούσας κατάστασης, θα παράσχει παραδείγματα ορθής πρακτικής για την αντιμετώπιση του ζητήματος και θα προτείνει σχετικές συστάσεις πολιτικής.*

- *Θα αναλύσει τα αποτελέσματα της μελέτης για την «Αυτοαπασχόληση και επιχειρηματικότητα: η συμβολή των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης», και θα οργανώσει ενημερωτική εκδήλωση για τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης τον Ιούνιο του 2013.*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *Να συνδέσουν τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης με υπηρεσίες στήριξης των επιχειρήσεων και φορείς (μικρο)χρηματοδότησης, προκειμένου να συνδράμουν τους ανέργους να βρουν τον επιχειρηματικό τους δρόμο.*

- *Να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της ανεργίας σχεδιάζοντας προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης για νέους εκτός εργασίας, τα οποία να προβλέπουν σαφώς καθορισμένα στάδια: προσδιορισμό των χαρακτηριστικών, σχεδιασμό, έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας, εδραίωση και ανάπτυξη. Κάθε στάδιο θα προσφέρει πολυμορφία υπηρεσιών (παροχή συμβουλών, κατάρτιση και προσόντα, καθοδήγηση και πρόσβαση σε μικροπιστώσεις), σε συνεργασία με οργανώσεις νεολαίας και άλλες οργανώσεις, συμβούλους για βασικές επιχειρηματικές δραστηριότητες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.*

- *Να δρομολογήσουν ενεργητικά προγράμματα για την αγορά εργασίας που θα παρέχουν χρηματοδοτική στήριξη σε όλους τους ανέργους για την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας.*

- *Να θεσπίσουν και να εφαρμόζουν επιχειρηματικά προγράμματα εκπαίδευσης για ανέργους που να τους επιτρέψουν να (επαν)εισέλθουν στον επιχειρηματικό βίο ως επιχειρηματίες με βάση επιτυχή πρότυπα από μια σειρά κρατών μελών. Τα προγράμματα αυτά θα είναι σε σύμπραξη με συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ούτως ώστε να δοθεί στους ανέργους μια δεύτερη ευκαιρία να σπουδάσουν.*

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα οικονομική κρίση, **οι νέες και οι νεοσύστατες επιχειρήσεις αποτελούν βασικό συστατικό για την επίτευξη ανάκαμψης με άφθονες θέσεις απασχόλησης στην Ευρώπη**. Τα προβλήματα που συνδέονται με τον χαμηλό ρυθμό δημιουργίας επιχειρήσεων, το υψηλό ποσοστό απώλειας πελατών και η χαμηλή ανάπτυξη των εταιρειών στην Ευρώπη είναι ευρέως γνωστά. Είναι ώρα να ληφθούν μέτρα που θα επιτρέψουν στους επιχειρηματίες στην Ευρώπη και στην Ευρώπη στο σύνολό της να αποκτήσουν μεγαλύτερη προσαρμοστικότητα, δημιουργικότητα και αντίκτυπο στον παγκοσμιοποιημένο ανταγωνισμό που είναι απαιτητικότερος και ταχύτερος από όσο ποτέ άλλοτε.

Για να τονώσουν τους επιχειρηματίες της Ευρώπης και να ωθήσει την επιχειρηματική δραστηριότητα, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν ταυτόχρονες προσπάθειες για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και τη δημιουργία του βέλτιστου δυνατού περιβάλλοντος για επιχειρηματίες. Πρέπει να τους τοποθετήσουν στο επίκεντρο της επιχειρηματικής πολιτικής και πρακτικής και να φέρουν επαναστατικές αλλαγές στη νοοτροπία περί επιχειρηματικότητας.

Επιτυχημένα παραδείγματα από ολόκληρη την Ευρώπη δείχνουν ότι υπάρχουν ορθές πρακτικές οι οποίες, αν εφαρμοστούν, μπορούν να βοηθήσουν τους επιχειρηματίες να ακμάσουν και να αναπτυχθούν. Η Ευρώπη πρέπει να υιοθετήσει και να αξιοποιήσει πλήρως τον πλούτο αυτών των εμπειριών, προκειμένου να αρθούν τα εμπόδια και να καταργηθούν οι επαχθείς απαιτήσεις που παρεμποδίζουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. **Η αναγνώριση των επιχειρηματιών ως δημιουργών θέσεων απασχόλησης και ευημερίας** θα πρέπει να διαδοθεί στις διοικήσεις όλων των κρατών μελών. Επιπλέον, η Ευρώπη πρέπει να καταστεί ένας φιλόξενος τόπος υποδοχής των ευφυέστερων επιχειρηματιών σε διεθνές επίπεδο: το κανονιστικό και το υποστηρικτικό πλαίσιο θα πρέπει να προσελκύσουν επίδοξους επιχειρηματίες από άλλες περιοχές του πλανήτη να προτιμήσουν την Ευρώπη αντί, για παράδειγμα, τις ΗΠΑ ή την Ανατολική Ασία. Μόνο με μια τέτοια στάση μπορεί να επιτευχθεί μακρόπνοη πρόοδος στους βασικούς τομείς: περισσότερο αναλογικές και απλούστερες κανονιστικές απαιτήσεις, πρόσβαση στη χρηματοδότηση, στήριξη νέων επιχειρήσεων, μεταβιβάσεις επιχειρήσεων και αποτελεσματικές διαδικασίες σε περίπτωση χρεωκοπίας και δίκαιη εξασφάλιση μιας δεύτερης ευκαιρίας για μη δόλιους αποτυχόντες επιχειρηματίες.

Ωστόσο, παρότι τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα, δεν επαρκούν, από μόνα τους, για την τόνωση της ευρωπαϊκής επιχειρηματικότητας. Τα βασικά κίνητρα των Ευρωπαίων για την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι η αυτοπραγμάτωση και η ευελιξία του χρόνου και του τόπου εργασίας, και όχι το ικανοποιητικό πλαίσιο προϋποθέσεων[82]. Συνεπώς, απαιτείται **ριζική αλλαγή της ευρωπαϊκής νοοτροπίας προς νέες έννοιες σχετικά με την επιχειρηματικότητα**, που θα εξυμνεί δημόσια την επιτυχία, θα αναδεικνύει τη συμβολή των επιχειρηματιών στην ευρωπαϊκή ευημερία και θα προβάλλει τις ανταμοιβές μιας επιχειρηματικής σταδιοδρομίας.

[82] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/eurobarometer/

Για όλους αυτούς τους λόγους, είναι απαραίτητο να γίνουν επενδύσεις ώστε να αλλάξει η δημόσια εικόνα των επιχειρηματιών, η επιχειρηματική εκπαίδευση και η στήριξη υποεκπροσωπούμενων ομάδων μεταξύ του επιχειρηματικού πληθυσμού, εάν επιθυμούμε να επιφέρουμε μόνιμες αλλαγές. Μόνο εάν μεγάλος αριθμός Ευρωπαίων αναγνωρίσει την επιχειρηματική σταδιοδρομία ως αποδοτική και ελκυστική επιλογή, η επιχειρηματική δραστηριότητα θα ακμάσει μακροπρόθεσμα στην Ευρώπη.

Η πραγματοποίηση μιας επιχειρηματικής επανάστασης αποτελεί κοινό καθήκον της Επιτροπής και των κρατών μελών το οποίο πρέπει να αναληφθεί σε μακρόπνοη βάση.

Η Επιτροπή παρακολουθεί το παρόν σχέδιο δράσης και τις βασικές δράσεις του στο πλαίσιο της πολιτικής για τον ανταγωνισμό και της βιομηχανικής πολιτικής και των μηχανισμών διακυβέρνησης του «Small Business Act», περιλαμβανομένης της εξωτερικής τους διάστασης με τις υποψήφιες χώρες, τις εν δυνάμει υποψήφιες χώρες και τις γειτονικές χώρες. Το δίκτυο εθνικών αντιπροσώπων ΜΜΕ, από κοινού με τον αντιπρόσωπο ΜΜΕ της ΕΕ, διαδραματίζει ιδιαίτερα βασικό ρόλο, ώστε να εξασφαλιστεί η επίτευξη προόδου σχετικά με τα προτεινόμενα μέτρα. Τα κράτη μέλη καλούνται να υποβάλλουν εκθέσεις προόδου σχετικά με τις βασικές δράσεις της παρούσας ανακοίνωσης σε εθνικό επίπεδο βάσει των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου.

Παράρτημα: Πρόγραμμα δράσης για την επιχειρηματικότητα 2020 - επιστροφή του επιχειρηματικού πνεύματος στην Ευρώπη		
Βασικοί τομείς	***Προτάσεις της Επιτροπής***	***Ημερομηνία εφαρμογής***
Επιχειρηματική εκπαίδευση και κατάρτιση για τη στήριξη της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης		
Εκπαίδευση και κατάρτιση	• Ανάπτυξη πανευρωπαϊκής πρωτοβουλίας επιχειρηματικής μάθησης για τη συγκέντρωση και τη διάθεση της υπάρχουσας ευρωπαϊκής και εθνικής εμπειρογνωμοσύνης σχετικά με την ανάλυση του αντικτύπου, την ανταλλαγή γνώσεων, την ανάπτυξη μεθοδολογιών και την καθοδήγηση από ομότιμους μεταξύ επαγγελματιών από κράτη μέλη. • Θέσπιση, από κοινού με τον ΟΟΣΑ, πλαισίου προσανατολισμού για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης επιχειρηματικών σχολών και ιδρυμάτων ΕΕΚ. • Διάδοση του κατευθυντήριου πλαισίου του επιχειρηματικού πανεπιστημίου·	• 2013-15 • 2013-2014 • 2012 - 2013

	σταδιακή διευκόλυνση των ανταλλαγών μεταξύ πανεπιστημίων που ενδιαφέρονται για την εφαρμογή του· προώθησή του στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα στην ΕΕ. • Επιβράβευση επιτυχών μηχανισμών για τη δημιουργία επιχειρήσεων με πανεπιστημιακή πρωτοβουλία (τεχνοβλαστοί κ.λπ.) και οικοσυστημάτων πανεπιστημίων-επιχειρήσεων που θα στηρίζουν τη δημιουργία αυτή.	
Δημιουργία περιβάλλοντος εντός του οποίου οι επιχειρηματίες μπορούν να ακμάσουν και να αναπτυχθούν		
Πρόσβαση σε χρηματοδότηση	• Χρηματοδότηση προγραμμάτων που αποσκοπούν στην περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς μικροχρηματοδότησης στην Ευρώπη, μέσω πρωτοβουλιών όπως το πρόγραμμα για την κοινωνική αλλαγή και την καινοτομία (PSCI) και η κοινή δράση για τη στήριξη μικροχρηματοπιστωτικών οργανισμών στην Ευρώπη (JASMINE). Διάθεση πόρων για μικροχρηματοδότηση σε κράτη μέλη και περιφέρειες μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. • Ανάπτυξη ενός συστήματος της ΕΕ για ανταλλαγές ως προς τη διαπραγμάτευση μετοχών και ομολόγων που εκδίδουν ΜΜΕ («αγορές ανάπτυξης ΜΜΕ», έτσι ώστε να διευκολυνθεί η άμεση πρόσβαση των ΜΜΕ στην αγορά κεφαλαίων στο πλαίσιο της επανεξέτασης της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID).	• Υπό εκτέλεση, θα ενισχυθεί στο πλαίσιο του νέου ΠΔΠ από το 2014 • Σε εξέλιξη
Στήριξη νέων επιχειρήσεων σε κρίσιμα στάδια του κύκλου ζωής τους και παροχή βοήθειας	• Προσδιορισμός και προώθηση των βέλτιστων πρακτικών με σκοπό τη δημιουργία φορολογικού περιβάλλοντος που θα είναι περισσότερο φιλικό προς τον	• Σε εξέλιξη

για την ανάπτυξή τους	επιχειρηματία. • Αναθεώρηση των κανόνων περί απαγόρευσης ορισμένων πρακτικών παραπλανητικής διαφήμισης, προκειμένου να καταστούν πιο αυστηροί και ενίσχυση της επιβολής τους έναντι τέτοιων πρακτικών σε διασυνοριακές περιπτώσεις. • Παροχή συνδρομής στα κράτη μέλη για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων προγραμμάτων στήριξης και δράσεων για νέους επιχειρηματίες, ιδίως τους νέους μέσω σεμιναρίων ανάπτυξης ικανότητας. Τα σεμινάρια αυτά χρηματοδοτούνται από την τεχνική βοήθεια του ΕΚΤ, συμμετέχουν σε αυτά ενδιαφερόμενοι φορείς παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έτσι ώστε να αναπτύσσονται ολοκληρωμένες στρατηγικές. •	• 2013 • 2013
Αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών στην ψηφιακή εποχή	• Ενθάρρυνση της δημιουργίας μιας γνωστικής βάσης σχετικά με τις σημαντικότερες τάσεις και καινοτόμα επιχειρηματικά πρότυπα στον ψηφιακό τομέα. • Ενίσχυση της ενημέρωσης μέσω μιας ευρωπαϊκής εκστρατείας πληροφόρησης για ΜΜΕ σχετικά με τα οφέλη από τις ΤΠΕ, στο πλαίσιο της οποίας θα δημιουργηθεί ένα ευρωπαϊκό δίκτυο επιχειρήσεων του διαδικτύου. • Διευκόλυνση της δικτύωσης μέσω της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού δικτύου καθοδήγησης που θα παρέχει κατάρτιση, συμβουλές και θα συνδυάζει τους μέντορες με τους καθοδηγούμενους, ώστε να διερευνούν την ανάπτυξη νέων εταιρικών σχέσεων. • Δρομολόγηση ειδικών δράσεων για επιχειρηματίες του διαδικτύου. Τέτοιες δράσεις είναι η **ευρωπαϊκή εταιρική σχέση για νεοσύστατες επιχειρήσεις** (Start-up Europe Partnership), για τη	• 2013 και μετά • 2013 και μετά • 2014 • 2013

	διάδοση της εμπειρογνωμοσύνης, της καθοδήγησης, της τεχνολογίας και των υπηρεσιών· ο όμιλος ενδιαφέροντος διαδικτυακών επιχειρήσεων (Web Entrepreneurs Leaders Club), που θα φέρει σε επαφή τους επιχειρηματίες του διαδικτύου σε παγκόσμια κλίμακα, θα καλλιεργήσει την ευρωπαϊκή νοοτροπία της επιχειρηματικότητας στο διαδίκτυο· η εμφάνιση μαζικών ελεύθερων μαθημάτων στο διαδίκτυο που ενθαρρύνουν το διαδικτυακό ταλέντο και η δημιουργία πλατφόρμων καθοδήγησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων. • Ενίσχυση ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Αυτό θα γίνει με την εντατικοποίηση της δημιουργίας και απόκτησης ηλεκτρονικών δεξιοτήτων, επιστημονικών και δημιουργικών δεξιοτήτων, διαχειριστικών και επιχειρηματικών δεξιοτήτων για το άνοιγμα σε νέες αγορές.	• Σε εξέλιξη
Μεταβιβάσεις επιχειρήσεων	• Ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τα αποτελεσματικότερα προγράμματα και τις βέλτιστες πρακτικές, προκειμένου να γίνουν ευκολότερες οι μεταβιβάσεις επιχειρήσεων. Αυτό θα επιτευχθεί με τη λήψη μέτρων για την εμβάθυνση και επέκταση των αγορών για επιχειρήσεις, τη χαρτογράφηση διαθέσιμων προγραμμάτων στην Ευρώπη και την παρουσίαση προτάσεων για απαιτούμενες δράσεις με σκοπό την άρση των εναπομεινάντων πιθανών φραγμών στις διασυνοριακές μεταβιβάσεις επιχειρήσεων, με βάση τις εργασίες ομάδας εμπειρογνωμόνων και μιας μελέτης.	• 2013-14
Παροχή δεύτερης ευκαιρίας σε μη δόλιους	• Δρομολόγηση δημόσιας διαβούλευσης ώστε οι ενδιαφερόμενοι φορείς να εκφράσουν την άποψή τους σχετικά με	• 2013

πτωχεύσαντες	τα ζητήματα που επισημαίνονται στην ανακοίνωση για μια νέα ευρωπαϊκή προσέγγιση για την επιχειρηματική αποτυχία και την αφερεγγυότητα· συγκεκριμένα, την παροχή μιας δεύτερης ευκαιρίας στους μη δόλιους επιχειρηματίες που πτώχευσαν και τη συντόμευση και την ευθυγράμμιση του χρόνου που απαιτείται για να απαλλαγεί ένας επιχειρηματίας από τη χρεωκοπία.	
Κανονιστικός φόρτος: σαφέστεροι και απλούστεροι κανόνες	• Πρόταση νομοθεσίας για την κατάργηση των επαχθών απαιτήσεων επικύρωσης για δημόσια έγγραφα που υποχρεούνται να τηρούν οι ΜΜΕ για την πραγματοποίηση διασυνοριακών συναλλαγών εντός της εσωτερικής αγοράς. • Συγκρότηση ομάδας εργασίας για την εκτίμηση των ειδικών αναγκών επιχειρηματιών που λειτουργούν ως ελεύθεροι επαγγελματίες σε σχέση με ζητήματα όπως η απλοποίηση, η διεθνοποίηση ή η πρόσβαση στη χρηματοδότηση. • Ανάληψη δράσης ώστε οι περισσότερες επιχειρήσεις να τυγχάνουν βοήθειας μέσω του SOLVIT, σε περίπτωση που δεν τηρούνται τα δικαιώματά τους στην ενιαία αγορά εκ μέρους των δημόσιων αρχών.	• 2013 • 2013 • 2013
Πρότυπα προς μίμηση και προσέγγιση ειδικών ομάδων		
Νέες αντιλήψεις: Επιχειρηματίες ως πρότυπα προς μίμηση	• Καθιέρωση, στο πλαίσιο της «Εβδομάδας ΜΜΕ», μιας «Ημέρας Επιχειρηματικότητας της ΕΕ» σε ολόκληρη την Ευρώπη για μαθητές της τελευταίας τάξης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.	• 2013
Γυναίκες	• Δημιουργία ευρωπαϊκής διαδικτυακής πλατφόρμας καθοδήγησης, παροχής συμβουλών, εκπαίδευσης και δικτύωσης επιχειρήσεων για γυναίκες επιχειρηματίες που θα προβάλει στο	• 2013-15

	διαδίκτυο τα υφιστάμενα δίκτυα εθνικών πρεσβειρών και καθοδήγησης, θα εμβαθύνει την προσφορά τους και θα επεκτείνει την εμβέλειά τους σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.	
Άτομα μεγαλύτερης ηλικίας	• Παροχή βοήθειας προς εκτελεστικά διοικητικά στελέχη και επιχειρηματίες μεγαλύτερης ηλικίας ώστε να καθοδηγήσουν νέους επιχειρηματίες Στήριξη της καθοδήγησης επιχειρηματιών από επιχειρηματίες άλλης γενιάς, με σκοπό να ανταλλάξουν ζωτικές δεξιότητες.	• 2013-15
Μετανάστες	• Πρόταση πρωτοβουλιών πολιτικής για την προσέλκυση μεταναστών επιχειρηματιών και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας μεταξύ μεταναστών που βρίσκονται ήδη στην ΕΕ ή που φθάνουν για λόγους διαφορετικούς από την ίδρυση επιχείρησης, βάσει των βέλτιστων πρακτικών από κράτη μέλη. • Ανάλυση της σκοπιμότητας για την υποβολή νομοθεσίας με σκοπό την εξάλειψη νομικών εμποδίων που δεν επιτρέπουν σε ειδικευμένες επιχειρηματίες μετανάστες να δημιουργήσουν επιχειρήσεις και να λάβουν μια σταθερή άδεια διαμονής.	• 2014-2017 • 2014-2017
Άνεργοι	• Δρομολόγηση του μελλοντικού μηχανισμού μικροχρηματοδότησης βάσει του προγράμματος για την κοινωνική αλλαγή και την καινοτομία (PSCI) ο οποίος θα είναι στοχοθετημένος σε ευάλωτες ομάδες, όπως τα άτομα που έχουν χάσει ή κινδυνεύουν να χάσουν την εργασία τους ή που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας. • Παροχή τεχνικής βοήθειας, μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, ώστε να δοθεί προσοχή, μεταξύ άλλων, στην εφαρμογή προγραμμάτων στήριξης για νέους που ιδρύουν επιχειρήσεις και για επιχειρηματίες του	• 2013 • Μάρτιος 2013

	κοινωνικού τομέα. • Οργάνωση, σε σύνδεση με τον μηχανισμό μικροχρηματοδοτήσεων Progress, ενός φόρουμ ενδιαφερομένων για την κοινωνική επιχειρηματικότητα και μικροχρηματοδότηση, με σκοπό τη συμμετοχή τοπικών ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών φορέων στην προώθηση της επιχειρηματικότητας στην πράσινη οικονομία. • Ανάλυση των πορισμάτων της μελέτης για την «Αυτοαπασχόληση και επιχειρηματικότητα: η συμβολή των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης», και οργάνωση ενημερωτικής εκδήλωσης για τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης.	• 2013 • 2013